

Narodna banka mesečno 25 Din, za
izposojstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Krištofova ulica 5. Telefon 1109.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.
Celje: Kocencova ul. 2. Telefon 1109. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglaš po tarifi.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocencova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti. Šte. zavodil: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wien
Nr. 105.241.

Ljubljana, 15. maja.

Casopisje, ki je blizu katoliškim škola-
m, je objavilo te dni podrobnosti iz
definitivnega načrta zakona o osnov-
nih šolah. Ne vemo, v koliko so te na-
vedbe avtentične, ker se v ministru-
prosvete varuje o projektu stroga taj-
nost in se javnosti o njem ne dajejo
nobene informacije. Verjetno pa je, da
so točne, ker se cerkveni krogi naha-
jajo sigurno v posesti zakonskega na-
črta in ker so v zvezi z vestmi o novi
ureditvi verskega pouka predstavniki
cerkve izvršili že več intervencij pri
vladi ter so skojke tudi že imeli priliko
obrazložiti svoje odklonilno stališče vlada-
darju samemu. Intervencijam predstavi-
nikov cerkve se je sedaj pridružil širše
zasnovan pokret tako zvane katoliške
akcije, katere hrvatska centrala je v
ponedeljek odpisala kraljevski pisarni
poseben apel, ki roti vladarja, da naj ne
da svoje sankcije zakonu o osnovnem
šolstvu, kakor ga je pripravilo minist-
stvo prosvete.

Iz tega apela in iz vesti, ki prihajajo
iz škofijskih krogov, se daje posneti
sleden konkretne informacije o glav-
nih smernicah novega osnovnošolskega
zakona. Sprovedeno je načelo držav-
nosti osnovne šole. Zasebne osnovne
šole načelno niso dopuščene in so v bo-
doče torej izključene ljudske šole, ki bi
jih ustanovili ali vzdrževali privatniki,
organizacije, verske ali drugačne druž-
be. Učni jezik v osnovni šoli je državni
jezik (slovenski, srbohrvatski) in to v
višjem tečaju (drugo štiriletno obdobje)
izključno, v nižjem tečaju (prva štiri
leta) pa je pri zadostnem številu tuje-
rodne dece omogočeno ustanavljanje
posebnih oddelkov z materinskim jezi-
kom, ki ga učni jezikom. a z ob-
veznim podukom državnega jezika.

Učni cilj osnovne šole je, dati deci
elementarno praktično in moralno iz-
obrazbo; naučiti jo pisanja, čitanja, raču-
nanja in osnovnih pojmov geografije,
seznajati jo za zgodovino lastnega nara-
da in geografije domovine, podučiti jo v
osnovnih pojmih praktičnega gospodar-
stva, zdravstva in državljskih prav-
ic in dolžnosti, seznajati jo za najvaž-
nejši pojavi narode, poglobiti njen
umetniški občutek z risanjem in petjem
ter jo telesno krepiti s telovadbo. Za
žensko mladino pride še poduk v žens-
kih ročnih delih. Verouk po novem
zakonu o osnovnih šolah ne bi spadal
med predmete učnega programa ter bi
zavzemal v šoli posebno mesto. Vsak
otrok bi bil sicer zavezan se udeleževati
verouka svoje veroizpovedi, vendar
bi uspeh ali neuspeh iz tega pred-
meta ne bil merodajen za napredovanje
v šoli.

Kdo naj podučuje verouk, duhovnik
ali učitelj, o tem prepušča zakon odlo-
čitev večine staršev otrok na posamez-
ni šoli. Veroučitelje postavljati in razre-
ševati prosvetni minister po predlogu
sreskega šolskega nadzornika iz vrste
onih oseb, ki si za to dobijo kvalifika-
cijo s posebnim izpitom. Ostro je pod-
črtano načelo, da je veroučitelja odsta-
viti, ako bi njegovo delovanje v šoli ne
bilo v skladu z vzgojnimi načeli ali bi
njegovo obnašanje v šoli in izven nje
ne odgovarjalo ciljem narodne šole.
Projekt stalnih veroučiteljev ne pozna.

Kakor ves poduk na osnovni šoli, ta-
ko stoji tudi verouk pod nadzorstvom
ministrstva prosvete, ki odobruje tudi
verske učne knjige, pri čemer popreje
zasliši pristojno cerkveno oblast.

Intervencije episkopata in katoliške
akcije gredo za tem, da se očuva ne-
okrnjena ingerenca cerkve na verouk.
Zato zahteva zagrebška spomenica
predvsem, da podučujejo verouk le du-
hovniki, ki naj se nameščajo in preme-
ščajo izključno po predlogu cerkvenih
oblasti ali kot stalni državni uradniki
(kateheti) ali pa kot honorarni državni
uslužbenci. Nadzorstvo nad veroukom
naj ne izvršuje država, temveč cerk-
vena oblast. S posebnim povdorkom
odklanja katoliška akcija tudi izključno
državnost osnovne šole ter zahteva za
verske družbe pravico ustanavljanja in
vzdrževanja zasebnih (samostanskih)
šol. V protestu proti nameravani uredi-
tvi verskega pouka se poslužuje kato-
liška akcija zelo energičnih argumen-
tov, češ da je ogrožena svoboda ver-
skega udejstvovanja, da so kršeni
osnovni pogoji verske strpnosti in rav-
nopravnosti, da bo porušeni mir in so-
cijalni red in izzvan kulturni boj v naj-
večjo škodo konsolidacije naše države.

To so hude besede, tem huje, ker so
v glavnem popolnoma neosnovane in
bi se jih moglo tolačiti ne samo kot
izraz patriotične bojazni, temveč tudi
kot nedopustno grožnjo. Pri tem je ugo-
toviti, da pogledi raznih verskih orga-
nizacij v naši državi na to vprašanje
nikakor niso enotni. Dalekosežnim za-
htevam »katoliške akcije« se ni pridru-
žila nobena od ostalih krščanskih cer-
kv in tudi prvotna solidarnost med kato-
liškimi in pravoslavni episkopatom
v tem vprašanju ne obstoja več. Oči-
vidno presojajo krščanske (a tudi dru-
ge za versko vzgojo svojih pripadnikov
nič manj vnete veroizpovedi) zadevo
verskega pouka različno ter večinoma

Zasedanje madžarsko-jugoslovenskega razsodišča v Lucernu

Pred razsodbo o tožbah madžarskih optantov zaradi
agrarne reforme na njihovih posestvih v Jugoslaviji

Beograd, 15. maja r. V Lucernu za-
seda te dni jugoslovensko-madžarsko
mešano razsodišče, ki rešuje madžar-
ske tožbe proti naši državi. Na dnevnem
redu so tožbe nekih madžarskih optantov,
kojih posestva na našem ozemlju so
prišla pod udar agrarne reforme.
Tožitelji so zahtevali, naj se uporabi
čl. 250 mirovne pogodbe, ki prepoveduje
likvidacijo imovine madžarskih podani-
kov na odstopenih teritorijih. To madžarsko
stališče je doslej zmagovalo v dveh primerih:
proti Rumuniji in proti Češkoslovaški. Naša
država je odklonila take razsodbe, češ
da predstavljajo prekrščenje pristojnosti
sodišča, ker agrarna reforma ne spada
pod pojem likvidacije, ki je pre-

povedana. Jugoslavija noče likvidirati
tue imovine, temveč hoče priznati pri-
merno odškodnino za ozemlje, ki je bi-
lo prizadetim odvzeto na osnovi izva-
jane agrarne reforme. Našo državo za-
stopa predsednik beograjske kasacije
dr. Subotić. Madžari so dobro organi-
zirali svojo obrambo in poslali v ogenj
svojega ministra dr. Gaizaga, berlinskega
advokata dr. Löwenfelda, budimpeštanskega
advokata dr. Lakatoša in tri pariške univerzitetne profesorje
Gidela, Bruneta in Barthelemyja. Madžarski
zagovorniki so se zelo ostro izražali o agrarni reformi, kakor jo je
izvajala naša država ter trdili, da je bila
ta operacija prosta konfiskacija. Razsodba
bo izrečena prihodnje dni.

Izenačenje pravopisa in terminologije

Prvi elaborat strokovne komisije prosvetnega ministrstva —
Vprašanje izenačenja pisave in govora pride pozneje na vrsto

Zagreb, 10. maja. Danes je dovršila
svoje delo komisija naših filologov, ki je
v dvorani jugoslovenske akademije znano-
sti in umetnosti razpravljala o izenačenju
pravopisa in o srednješkolski terminologiji.
Komisiji je predsedoval član akademije
univ. prof. dr. Tomislav Marečić. Člani pa
so beograjski univerzitetni profesor St. Kul-
bakin, tajnik srbske akademije znanosti in
umetnosti dr. Aleksander Belić, zagrebški
univerzitetni profesor in tajnik jugosloven-
ske akademije dr. Dragutin Boranik, univ.
prof. dr. St. Ivšić in ljubljanski univ. prof.
dr. Fran Ramovš; bivši predsednik srbske
akademije znanosti in umetnosti univ. prof.
Ljuba Stojanović se zaradi bolezni raz-
prave ni mogel udeležiti. Komisija je zase-

dala od petka dalje ter je danes definitivno
redigirala predlog o pravopisu, ki bo izre-
čen prosvetnemu ministru v odobritev. Komisija
se ni bavila z vprašanjem enotnega
črkopisa in govora ter bo v tem pogledu
ostalo še nadalje, kakor doslej. Komisija
je bila sestavljena v početku julija 1926
ter je imela doslej štiri zasedanja, dočim
se bo peto zasedanje vršilo koncem okto-
bra v Beogradu. Na tem zasedanju se bo
razpravljalo o enotni srednješkolski termi-
nologiji. Delo je ogromno in bo komaj go-
tovo v treh ali štirih letih, ker mnogi pro-
fesorji, ki prirejajo terminologijo svoje
stroke, niso poslali svojega gradiva, zaradi
česar delo zastaja.

Preiskava proti Puniši Račiću končana

Razprava se bo vršila koncem maja — Ogromno zanimanje
za glavno razpravo

Beograd, 15. maja. Končno so došli
tudi zadnji odgovori v procesu proti Puniši
Račiću in tovaršem zaradi umora v Na-
rodni skupščini dne 20. junija lanskega leta.
Predsednik sodišča I. stopnje Petrović je
na vprašanje ali se bo glavna razprava
vršila v neki drugi dvorani in ne v dvorani
sodišča I. stopnje, odgovoril, da to ni
potrebno, ker je dvorana sodišča I. stopnje
dovolj velika. Zagovorniki Puniše Račića
se pripravljajo, da pošljejo spomenico mi-
nistru pravde, v kateri bodo zahtevali za
glavno razpravo večjo dvorano, češ da je
dvorana sodišča I. stopnje premanjša za
vse sodnike, odvetnike in novinarje. Od so-
dišča bo pristovalo največ oseb, nadja-
je 30 odvetnikov, obtoženci s spremstvom
ter najmanj 40 novinarjev domačih in tujih.
Nobenega dvoma tudi ni, da bodo razpravi

prisostvovali člani diplomatskega zbora ter
razne druge ugledne osebnosti, ki se mudé
v naši državi in ki bodo se prišle, ker vla-
da za ta proces splošno zanimanje. Sodi-
šče je že razposlalo vsa povabila na to
razpravo. Med drugimi je prejel povabilo
tudi radikalni poslanec Stjepo Kobacica,
ki v prvi skupini prič ni bil zaslišan. Raz-
prava se bo pričela okrog 25. maja.

Beograd, 15. maja. Č. Zagovorniki Puniše
Račića, odvetnik Radimir Novaković, je
predlagal sodišču, naj se zasliši kot priča
v procesu proti Račiću in tovaršem du-
najski specialist Singer, ki je zdravil po-
koljnega Stjepana Račića. Ta priča naj bi
dokazala, da Stjepan Račić ni umrl od kro-
gle Puniše Račića, temveč zaradi srčne
bolezni. Sodišče o tem predlogu doslej še
ni sklepalo.

Včerašnje avdijence

Beograd, 15. maja. p. Tekom današnjega
dne je kralj sprejel v avdijenci predsedni-
ka vlade generala Pero Živkovića, zatem
namestnika ministra zunanjih del dr. Ko-
sto Kumanudija in ministra financ dr. Stan-
ka Švrljuga. Tekom popoldneva je bilo
sprejeto v avdijenci tudi predsedništvo
pravoslavne meniškega udruženja.

Pravilnik k cestnim zakonom

Beograd, 15. maja. p. V ministru-
stvu za javna dela so bili izgotovljeni pravilniki k
novima zakonoma o državnih in samo-
upravnih cestah. Pravilniki urejajo službe
ne odnošaje cestnih uslužbencev in lastni-
ske pravice na objektih, ki so sestavni del
državnih in samoupravnih cest. Minister
javnih del bo najbrž že tekom jutrišnjega
dne podpisal te pravilnike, nakar stopijo
tako v veljavo.

priznavajo upravičenost čim popolnej-
šega državnega nadzorstva nad celo-
kupnim šolskim podukom. Res je, da
imajo nekatoliške cerkve v tem dru-
gačno tradicijo, a na drugi strani se ne
more trditi, da je verski pouk mladine
pri njih manj uspešen.

Mi smo svoje stališče o veronauku
že obeležili. Izrekli smo se proti izlo-
čitvi verouka iz osnovne šole. To za-
devne vesti so se izkazale za neosnova-
ne. Ne more biti pa dvoma o tem, da
ima država pravo urediti in nadzirati
celokupno šolsko vzgojo mlade gene-
racije svojega naroda in svojih držav-
ljanov, kakor nikdo ne oспorava cerkvi
pravo, da v božji hiši nemoteno in svo-
bodno vzgaja mlada pokolenja svojih
vernikov. Samo po sebi umevno je pač,
da državna ingerenca na verouk v šoli
nikdar ne more in ne sme se dotakniti
vsebine, t. j. verskih resnic, ki jih vsa
cerkev smatra za nedotakljivo last-
nino svojega poslanstva.

Poglobitev gospodarskih odnošajev s Francijo

Beograd, 15. maja. p. Danes je kralj pod-
pisal konvencije o trgovini in plovidbi med
Francijo in kraljevino SHS. Konvencije
predstavljajo trgovinsko pogodbo, ki je bi-
la sklenjena in podpisana koncem januarja
tega leta od posebnih delegacij francoske
republike in kraljevine SHS. Nocošnje
»Službene novine« objavljajo besedilo vseh
podpisanih konvencij, ki stopajo po pose-
bni določbi z današnjim dnem v veljavo. Z
današnjo kraljevo sankcijo so te konven-
cije postale za kraljevino SHS zakon. Ena-
ko stopajo te konvencije z današnjim dnem
v veljavo tudi v Franciji. Čeprav jih fran-
coski parlament še ni ratificiral. To postop-
anje odgovarja posebnim željam francoske
in jugoslovenske vlade, ki hočeta na ta na-
čin čim prej vzpostaviti tesne gospodarske
in trgovinske odnose med obema drža-
vama.

Naši predvojni dolгови pred haaskim sodiščem

Beograd, 15. maja. Č. Danes se je pri-
čela pred mešanim sodiščem v Haagu raz-
prava o sporu, ki je nastal med Francijo in
Jugoslavijo zaradi izplačila srbskih predvoj-
nih dolgov. Našo državo zastopata beograjski
univerzitetni profesor Spasojević in belgijski
odvetnik Davesse. Kot sodnik naše države
je v mešanem sodišču beograjski uni-
verzitetni profesor dr. Mileta Novaković.

Verske šole spadajo še nadalje pod ministristvo prosvete

Beograd, 15. maja. Č. V ministru-
stvu pravde se je vršila pod predsedstvom ministra
dr. Milana Srešića seja načelnikov, na ka-
teri se je redigirala uredba o reorganizaci-
ji tega ministristva. Pristojnost verskih
šol bo prešla iz ministristva pravde v mi-
nistristvo prosvete, kjer so v to svrhu imeno-
vani posebni referenti, in sicer za pravo-
slavne šole Mika Janjić, za katoliške pa dr.
Avgust Juretić, konzultor beograjskega nad-
škofa. Glede na to ne bo torej nadzorstvo
nad zasebnimi verskimi šolami vršilo mi-
nistristvo pravde, temveč ministristvo prosvete.

Nemška ministra o manjšinskem problemu na Češkoslovaškem

Nemci niso zadovoljni s sedanjim stanjem — Manjšinsko
varstvo je zanje še vedno potrebno

Praga, 15. maja. g. Nemška ministra
dr. Mayer-Harting in dr. Spina sta iz-
javila na vprašanje novinarjev glede
njunega stališča o razpravi manjšinskega
vprašanja pri Društvu narodov na-
stopno: Ako mislijo nekateri člani Dru-
štva narodov, da pomeni udeležba
nemških strank v Češkoslovaški vladi
že rešitev tukajšnjega zelo težavnega
manjšinskega vprašanja, je to pripisati
le nepopolnim informacijam ali nespo-
razumom. Naša udeležba na vladi kaže
našo voljo za sodelovanje v državi ter
ima svoj izvor v posebnem notranje-
političnem položaju.

To udeležbo se lahko smatra v na-
rodno-političnem oziru kot zelo važen
začetek te rešitve, ne pa za končno-
veljavno rešitev. Po našem mnenju so

pogodbe o manjšinskem varstvu in bi-
stvene izpremembe v manjšinskem
vprašanju pri Društvu narodov še ved-
no potrebne. Čeprav upamo, da bo
uspešno narodnostni problem z dobro
voljo polagoma rešiti na notranje poli-
tični način, je vendar to predvsem od-
visno od dobrohotnosti češkega in slo-
vaškega naroda.

Da se doseže ta visoki cilj, so tudi
nemške vladne stranke na Češkoslo-
vaškem z ostalimi sudetskimi nemški-
mi strankami zastopane na evropskem
narodnem kongresu ter se odločno za-
vezujejo za zboljševalne predloge, ki
so bili od tega kongresa predloženi ko-
miteju trojice, ki je bil imenovan na
zadnjem zasedanju Društva narodov.

Kraljev govor na proslavi 1000-letnice bolgarske države

Slovanska kultura zavzema čedalje odličnejše mesto v Evropi
Bolgarski narod hoče doseči veličino, ki mu gre

Sofija, 15. maja. p. Na proslavi oble-
tnice bolgarskega osvobodjenja je kralj
Boris imel pred zbranim narodom na-
govor, v katerem je izjavjal:

»Današnja Bolgarska ločijo stoletja
od Bolgarske carja Simeona. Stara in
krščanska Bolgarska sta dva povsem
drugačna svetova. Pol tisočletja je pro-
šlo, odkar je Simeon dokončal svoje ve-
liko historično delo, pol tisočletja je mi-
nulo, odkar je vzniknila nacionalna
Bolgarska in je začela cveteti narodna
prosveta. Mi smo sedaj dolžni, da iz-
rečemo priznanje temu velikemu mo-
žu. Sedanja Bolgarska koraka vztraj-
no k napredku, kar je zaslug njenega
slovanske kulture, ki zavzema čedalje
odličnejše mesto v Evropi. Danes praznu-
jemo 1000 letnico ustanovitve bolgar-
skega carstva. V tem času je bolgarski
narod preživel obdobja miru pa tudi
obdobja vojne, da doseže veličino, ki mu

gre. Delu, ki ga je započel car Simeon,
se moramo vsi posvetiti z modrostjo,
vnemo in zavestjo. Bolgarski narod
lahko s ponosom gleda na svojo 1000-
letno prošlost in kulturo. Kajti presinja
ga vera v njegov nacionalni genij, ki
skrbi za vztrajni napredek in podvig
splošne civilizacije.

Sofija, 15. maja. p. Kralj Boris je
podpisal amnestijo in pomilostil 16 na
smrt obsojenih na razne robove. Med
smrtnimi obsodbami so bile tudi take
po zakonu o zaščiti države.

Sofija, 15. maja. g. V dvorani bolgarske
akademije, kjer začasno zaseda sobranje, se
je vršilo danes svečano zborovanje v pro-
slavo 50letnice parlamentarne življenja v
Bolgariji. Predsednik zbornice Cankov je
opozarjal v govoru na znagovila prizadeva-
nja bolgarskega naroda, ki si kljub velike-
mu trpljenju in velikim žrtvam zagotovi
svoj obstoj.

Reparacijska pogajanja se ne ganejo z mesta

Konferenca izdeluje poročilo o svojem delovanju — Posveto-
vanja se bodo zavlekla do junija

Bukarešta, 15. maja. a. Generalni tajnik
v rumunskem zunanjem ministru Gase-
senco je danes konferiral z rumunskimi
reparacijskimi strokovnjaki o rumunskem
deležu na nemških reparacijah. Rumunska
vlada stoji na stališču, da ne more pristati
na nobeno znižanje že itak malenkostnega
rumunskega reparacijskega deleža.

Pariz, 15. maja. a. Dr. Schacht in angle-
ški delegat Stamp sta danes in včeraj ves
dan porabila za končno redakcijo zaključ-
nega poročila reparacijske konference. Teko-
m dneva se je dr. Schacht ponovno se-
stal z Owen Youngom, Morganom in La-
montom. Zaključno poročilo bo izdelano še
le v nekaj dnevih in nato predano posa-
meznim delegacijam v overovljenje. Danes
je Stamp odpotoval v London, kjer bo po-
ročal vladi o stališču angleške delegacije
napram ameriškemu posredovalnemu pred-
logu. V krogih odbora reparacijskih stro-
kovnjakov so se pričele širiti govorice, da
se bo zavlekla reparacijska konferenca še
najmanj do junija.

Pariz, 15. maja. s. Kakor javlja »Temps«
iz Bruslja, je belgijski ministri svet da-
nes soglasno odobril stališče belgijskih de-
legatov na strokovni konferenci, ki so
odklonili Youngov razdelitveni ključ.

Tudi Kanada proti znižanju reparacij

Ottawa, 15. maja. d. Ministrski predse-
dnik Mackenzie King je izjavil v svojem
govoru v kanadskem parlamentu, da Kan-
da ne bo pristala na znižanje reparacijskih
dajatev in se bo priključila po potrebi do-
žavam, ki bodo stale na istem stališču.

Zahteve socijalistov v madžarski zbornici

Budimpešta, 15. maja. g. V parlamentu
je prišlo danes do spopada med socijali-
sti in vladno večino. Socijalistični poslanec
Estergalyos je ponovil svojo zahtevo, da
mora pred revizijo mirovnih pogodb pri-
ti do izpremembe volilnega reda, do po-
pore brezposelnosti, do dovoljenja za re-
publikansko propagando in do politične
amnestije.

Uporniško gibanje v Venezueli

Newyork, 15. maja. a. General Gomez, ki
je nedavno odklonil predsedstvo Venezuele,
je prevzel poveljstvo nad vladnimi četami,
ki prodirajo proti revolucionarjem v treh
severnih venezuelskih pokrajinah.

Ameriški industrijci se zanimajo za Rusijo

Newyork, 15. maja. a. Ameriško-ruska tr-
govinska zbornica pripravlja veliko študijsko
potovanje ameriških veleindustrijcev v
sovjetsko Rusijo. Za to potovanje vlada med
ameriški privredniki veliko zanimanja.

Litovska sumničenja

Kovno, 15. maja. a. Oficijelni organ litovske
vlade je objavil senzacionalen članek, v kate-
rem sumniči predsednika poljske vlade maršala
Piłsudskega, da je bil v zvezi z atentatom na
Voldemarsa.

Tudi Italija protestira v Moskvi

Rim, 15. maja. a. Iz zunanjega ministristva po-
ročajo, da je bil dan ljubljanskemu poslaniku v
Moskvi nalog vložiti protest proti zasvohevanju
Italije in njenih državnikov ob priliki moskov-
skih majskih proslav. Komunistični manifestantje
so namreč nosili karikature Mussolinija in pa-
peža po moskovskih ulicah in burno demonstri-
rali proti katoliški cerkvi in fašizmu.

Zagonetni beograjski umor je v zvezi z umorom Toni Schlegla?

Umorjeni, čegar identiteta pa še vedno ni ugotovljena, je baje vedel za morilce Tonija Schlegla in so ga umorili, da bi jih ne izdal

Beograd, 15. maja. d. V zvezi z misterioznim zločinom v Nišu odnosno Beogradu so se pojavile govorice, da je ta zločin v zvezi z umorom direktorja zagrebskih »Novosti« Tonija Schlegla. Par dni pred najdbo niške pošilke se je pojavil v Beogradu neki človek, ki se je izjavil, da bo podal nekaj prav interesantnih podrobnosti in razkritij o umoru Tonija Schlegla. Ta mož pa je nenadoma izginil in ga doslej niso mogli najti navzlic vsem poskusom njegovih sorodnikov. Sedaj domnevajo, da je truplo v kovčegu najbrže identično s tem izginulim možem, ki da so ga skoro gotovo umorili Schleglovi morilci, ker so se bali, da bi odkril njihov zločin. Beograjska policija je že pričela s preiskavo v tej smeri, odločno pa odklanja o tem vsake informacije.

Beograd, 15. maja. č. V aferi z zagonetnim truplom, ki je bilo poslano v Niš brez glave in nog, se ne doznava

ničesar novega. Šef beograjske varnostne službe je izjavil, da je izmed 27 oseb, o katerih se je domnevalo, da bi mogle biti identične z umorjenim, za 26 kot dokazano, da niso prizadete, o 27. pa se bo to dognalo še noč. Glede na to, da se doslej še ni mogla odkriti identiteta umorjenca, se sklepa, da umorjena oseba sploh ni bivala v Beogradu ali pa vsaj ne dolgo časa, odnošno da ni bila prijavljena, ker bi se drugače vsekakor moglo ugotoviti, kdo je.

Beograd, 15. maja. p. Preiskava, ki jo policija vodi o zagonetni žrtvi brez nog in glave, se osredotočuje okoli Dragutina Misića, mehanika, ki ga že del časa pogrešajo in kojega teta sodi, da ga je prepoznala. Policija prihaja do te domneve tudi zato, ker je vse ostale primere pogrešanosti in prijave prekontrolirala in ugotovila, da ti pogrešanosti ne morejo biti identični z umorjenim mladeničem.

Moskva preiskuje vzroke neuspeha berlinskih nemirov

Vodstvo nemških komunistov ni bilo kos nalogi in se bo moralo opravičiti

Berlin, 15. maja. d. Kakor poročajo iz Moskve je predsedstvo izvršnega odbora komitete zelo nezadovoljno zaradi neuspeha komunističnih majskih nemirov v Berlinu. Posebno je ogorčeno nad postopanjem predsednika nemške komunistične parlamentarne frakcije Thaelmanna, ki je izgubil prisotnost duha in prepustil po nastopu policije komunistične mase čisto njihovi usodi. Predsedstvo komitete je sestavilo posebno komisijo, ki ima nalogo preiskati pogoje in krivdo vodstva za neuspeh

majskih demonstracij nemške komunistične stranke. Thaelmann bi moral v kratkem v Moskvo, da poda osebno obrazložitev za svoje delovanje. Sovjetski poslanik v Berlinu Krestinski je odšel za sedem do osem dni v Moskvo. Berlinski krogi domnevajo, da je njegovo potovanje v zvezi z majskimi nemiri in z nemškimi protestom proti komunističnim protinemskim demonstracijam o priliki praznovanja 1. maja na moskovskem Rdečem trgu.

Zagreb brez nočne zveze osebnih vlakov z Ljubljano

Zagreb, 15. maja. n. V tukajšnjih gospodarskih in turističnih krogih je vzbudila nezadovoljstvo vest, da je ljubljanska železniška direkcija ukinita osebni vlak št. 628, ki je odhajal iz Zagreba ob 22. Ta vlak je vozil vsa zadržala leta v tem času do zadnje velike zime, ko je bil promet zaradi nastalih težkoč reduciran. Tako bo ostal Zagreb brez ugodne nočne zveze z Ljubljano in ostalo Slovenijo, ker ni od 16.30 pa do jutraj 5.35 razen brzovilaka nobenega osebnega vlaka, ki bi odhajal iz Zagreba v Slovenijo. V Zagrebu je bila zaradi tega sprožena akcija, naj se omenjeni vlak ponovno uvede vsaj za poletno dobo, ker je za tujski promet izredne važnosti.

Pred zanimivim procesom v Zagrebu

Zagreb, 15. maja. n. Danes se je pred tukajšnjim sodiščem pričela zanimiva tiskovna razprava na tožbo industrijskega Vladimira Arka proti industriji Josipu Prpiću, ki je v »Narodnem Valcu« napisal o Arku, da ga je sam položil predsednika Zbornice za TOI rešil je zaradi Slavenske banke. Vladimira Arka je nato odgovoril, da že dve leti pred konkurzom Slavenske banke ni imel z njo nobenih zvez, ker je odločil vsa mesta. Ko je odšel iz Slavenske banke, je bila aktivna. Izstopil je iz njenega upravnega odbora, ker se ni upošteval njegov predlog, naj se banka depolitizira, zlasti o priliki imenovanja vlade radikalov in Radićevcev. V razpravi bo zaslišanih mnogo bančnikov in se bo nadaljevala.

Nov vrelec v Iližah

Sarajevo, 15. maja. č. Sinoči kasno v noč je pri vrtnanju novega vreca v Iližah nenadoma bruhnil iz zemlje močan vodni cur, ki je dal 14 litrov na sekundo. Danes je prebivalstvo ves dan prihajalo gledat ta fenomen. Zanimivo je, da stari vrelec kljub temu ni prav nič oslabil.

Zverinski umor pri Somboru

Sombor, 15. maja. n. V bližini Sombora je bil izvršen zverinski umor vdove Aleksandra Josića. Zločinec ji je polomil vsa rebra, nato pa jo je zadavil z rokami ter obesil, da bi izgledalo, kakor da je izvršila samomor. Umora je osumljen in aretiran zet pokojne Ivan Peredić, o katerem se domneva, da je izvršil zločin, da bi lažje prišel do dedščine.

Avdijska Ace Stanojevića

Beograd, 15. maja. č. Sinoči je bil sprejet v avdijski od kralja Ace Stanojević, ki se mudi že nekoliko dni v Beogradu in je stopil v stik z raznimi vodilnimi osebami.

Novi člani monopolne uprave

Beograd, 15. maja. č. Kralj je podpisal ukaz o izpolnitvi izpraznjenih mest v odboru uprave državnih monopolov. Za člana so imenovan bivši ministar dr. Tugomir Alaupović, glavnik finančnega ministarstva v pokroju Pešabić in okružni načelnik v p. Ignace Stanićević.

Bolgarija urgira ratifikacijo pirotskega sporazuma

Beograd, 15. maja. č. Danes se je modil pri sastanku zunanega ministra dr. Kumanudija bolgarski poslanik Vakariski zaradi ratifikacije pirotskega sporazuma, ki jo je bolgarska vlada že poslala našim vladim s svojimi pripombami.

Praznovanje bajrama

Sarajevo, 15. maja. č. Serbijsko sodišče je odločilo, da se letos prične bajram v ponedeljek 20. t. m.

Jugoslovenski romarji v Rimu

Rim, 15. maja. č. Semkaj je došlo okoli tisoč romarjev iz Jugoslavije, ki bodo ostali v Rimu več dni. Sprejeti bodo tudi od papeža.

Pred konferenco Male antante

V nekaj dneh se sestanejo diplomatski predstavniki Male antante na konferenci v Beogradu.

Konferenca Male antante so vedno predmet pozornosti vnanjega političnega sveta in to pot gotovo ne bodo v manjši meri nego doslej. Na obzorju sicer ni velikih kriz, ki bi dajale sestankom maloantantnih vnanjih ministrov poseben pomen aktualne napetosti. Vendar je na splošno evropska politična teletnica taka, da se tudi sedaj precej pozna, na katero stran se nagiba pristane ali nasprotovanje Male antante.

Vzemimo kar prvi primer, ki se nam ponuja sam od sebe. Madžarska je ravno tekom zadnjega leta ponovno razglasila, da gre njena politika na revizijo trianonske mirovne pogodbe in njezih teritorialnih določb. Prav gotovo ni več potrebno o tej zadevi razpravljati; popolnoma zadostuje, ako konstatiramo, kako je že maloantantna konferenca sama najprejkejša ovira za madžarske aspiracije. Budimpešta s svojo iredentistično politiko sama skrbi najboljše za to, da Mala antanta, ki se je ustanovila v svrhu čuvanja ravnotežja v srednjem Podonavju, ne postane odveč in da trditve o nujnosti njene eksistence ne postanejo fraza.

Zato ni niti važno, da se sedaj podaljšajo zavezniške pogodbe med Rumunijo, Jugoslavijo in Češkoslovaško. V situaciji, kakor je, ostane to samo ob sebi umljivo in nedvomno velja isto tudi za bodočnost vse dotlej, dokler ne bo status quo v podonavskem in balkanskem predelu tako utrjen, da ga pač — ne bo treba več čuvati. Dovolj je značilno, da se je od zadnje konference Male antante notranja situacija bistveno izpremenila tako pri nas kot v Rumuniji, pa se kljub temu vnanja politika obeh držav ni spremenila niti najmanj. Pač dovolj jasn dokaz, kako logičen postulat je za narode, ki jih reprezentira diplomatsko.

Vrh navedenega pa je podoba, da se bo trdnost Male antante še stopnjevala. V toku zadnjih mesecev je stopila v ospredje realizacija težnje po čim tesnejšem gospodarskem spoju odnosno sodelovanju malo-antantnih držav. Sicer se v tem pogledu še ne moremo pohvaliti s konkretnimi projekti ali z celo uresničenjem stremeljenja, vendar je značilno, da je težnja sama, ki prča, kako veliko življensko silo ima zveza.

V območju Društva narodov so se pojavili problemi, ki se v največji meri tičejo tudi interesov Male antante ter vseh njenih članic. V prvi vrsti je to vprašanje zaštite narodnomanjinskih pravic in njene garancije po Društvu narodov, ki je stopila na zadnjem zasedanju v diskusijo. Ker bo zadeva na prihodnjih ženevskih zborovanjih igrala precejšnjo vlogo in je od njene rešitve zavisno marsikaj za članice Male antante, in sicer za vse v enaki meri, ne more biti dvoma, da se bo med njihovimi diplomati z lahkoto našlo soglasje tudi zapreji, kakor se je že doslej.

Optantski spor med Rumunijo in Madžarsko se je doslej tikal samo teh držav. Dosedanje konference v Opatiji, San Remu in na Dunaju pa niso mogle dovesti do soglasja kljub koncilijantnosti rumunske delegacije. Sedaj se je pojavila težnja, da ase Rumunija dogovori tudi s svojima obema zaveznicama v tem problemu in se na ta način dogovori enotna taktika napram madžarskim težnjam, ki se bodo skušale realizirati tudi na račun CSR in Jugoslavije. Enotna akcija je tedaj tudi v tem pogledu zelo potrebna in umestna.

Od zadnje konference se je vnanja situacija posebno za Rumunijo precej razbremenila s tem, da je Poljska odsegla tudi zanj nakt zoper vojo z Rusijo. To je očitvidno, da so nastale vesti o pridružitvi Poljske k Mali antanti, ki pa jih je pravkar Mironescu odločno demantiral.

V Beogradu se tedaj obeta konferenca z zelo aktualnim programom.

Prihod ministrov Male antante

Beograd, 15. maja. č. Zunanji ministri Male antante bodo v Beogradu zbrani 20. t. m. jutraj. Od naše strani so izvršene že vse priprave za soredne. V znanjem ministarstva so pripravljene posebne dvorane za konference. Rumunski zunanji ministar Mironescu bo došel v Beograd 19. t. m. ob 10. zvečer. češkoslovaški zunanji ministar dr. Beneš na 20. t. m. ob 8.30 jutraj. Oba gosta sprejeta na meji od zastopnikov svojih poslaništev in višjih uradnikov našega zunanega ministarstva.

Sarajevo, 15. maja. n. Uprava konaršica Lidže je ukrenila »sporazumno o oblastnim komisarijem in velikim županom vse potrebno za čim boljši sprehaj zastopnikov držav Male antante in novinarjev, ki pridejo 23. t. m. v Lidže, kjer bodo ostali en dan in si ogledali Sarajevo.

„Zennelin“ odročil nolet

Friedrichshafen, 15. maja. s. Dr. Ecker je zavoljo slabega vremena nad Rokavskim prelivom izpremenil svoj prvotni načrt ter odročil start na jutri jutraj ob 6 uri. Zaradi viharja nad prelivom bi moral zrakoplov pluti zelo počasi ter bi dosegel Atlantski ocean nič prej, nego bi v četrti prelet tla preko Francije. »Zennelin« bo najbrže letel nad Francijo iz Bazla v smeri na izliv reke Loire ali pa v smeri proti rti Finisterre. Javljajo, da je vremenski položaj na južni strani nad Azorji in otoki Bermudi zelo ugoden. Dr. Ecker računa s tem, da bo potovanje »Grofa Zennelina« trajalo 65 do 70 ur.

Slike iz ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 15. maja. Včerajšnja seja ljubljanskega občinskega sveta je bila plodonosna, a tudi prav zanimiva. Secesijonisti pro proračunske debate: sedmero ali osmero (natančno se ne ve) kaj čudno zbranih gospodov pod vodstvom g. inž. Serneca in nekdanjega župana idilične Ljubljane (kje so tisti časi!) bi radi nekaj hoteli, pa ne vedo prav, kaj, bi radi nekaj povedali, pa jim ne gre z ust, ker drug pred drugim skriva svoje intimnejše misli, hrepenja in želje. Radi bi udarili, pa se ne upajo, ker ni korajže prepričanja. Prišlo je prekolnejo, a kletve se spremeni v blagoslov. Nadenejo si masko reformatorja, a v kritičnem trenutku jim zmanjka reformatorskega predloga. Pritožujejo se, da ne najdejo poslušnih ušes, pa ob splošni pozornosti obmolknijo. Zahtevajo mesečni odlog, da proučijo proračun. Radevolino se jim urodi, pa ga tudi po enem mesecu še niso proučili. Poznajo vse »skrite tajne« župana in eksekutive in jih senzacionalno »razkrivajo«, a se izkaže, da jim je dotične akte dal na razpolago — župan. Prijavljajo nujne predloge o zadevah, ki so jih odsekali že rešili in sklenili. Interpelirajo v plenumu o nedostatkih v delovanju odsekov, pa so sami člani teh odsekov, kjer bi morali sodelovati. Dajejo iniciative, spremljane s bombastičnimi utemeljitvami, pa se začudijo, ko čujejo, da so nasvetovana pota že preizkušena in obrabljena, da so njihove »nove ideje« že davno stara spoznanja.

Izjave pa eksemplarične! Skesali so se eksodasi svoje secesije. Aplomb nekdanje grandee, ki so si ga dali ob secesiji, ni upali. Pa so podali ponižno izjavo, da krijejo svoj skesan povratek. »Grevenga po smrti ne muci!« je nekdo zabil žebelj. Zakaj se vračajo v sejo? Ker se načrt proti kvalifikaciji večini ni obnesel. Pa drugi razlog! Vzbulil se jim je talent popravkarstva. En edini popravek k zapisniku je imel obeležje neke stvarnosti, vse drugo so bile stilistično-ortografsko-krasnoslovne vežbe. Zgodovina bo jokalala, ker ne bo mogla posneti iz zapisnika, da si je bivši župan ljubljanski g. Hribar sam kupil kočijo in konje, s katerimi je paradiral po Ljubljani. A tudi to ne bo zabeleženo, da je na župansko kočijo ponosna Ljubljana in konje i voz od g. Hribarja odkupila.

Najbolj vnet za plodonosno delo v dobrobit ljubljanskim meščanom pa je bil občinski svetnik dr. Jerič, ki je skromno želel, naj bi se prečitel ves zapisnik o proračunski razpravi. Preko 400 strani velikega formata, spisanih s strojem! To bi bil obliži na rane ljubljanskega obrtnika in deložirane najemnika in silen prispevek k končni regulaciji Ljubljane! Pa jih je župan očetoval: »Otroci, to je sabotaža delovanja občinskega sveta!« Še ugovora se niso upali dati. Ognjevitosti prepričanja ni bilo iz vsega početka, pa ne more biti tudi ognjevitosti odpornosti. Če pa nimajo prav! Saj je občinski svet v svoji prvi seji sklenil, da se zapisnik ne bo čital in da se bo smatral odobrenim, če ni ugovora. Tolklo je zaradi mnemotehnik. Morda pa bi eksodasi le radi zvedeli, kaj so vse zamudili s svojo secesijo. Da, zamudili so za 400 strani popisane realne dela.

Vse drugo pa je slo glasno. Piko na »le« so hoteli postaviti, pa v besedi proračun še ni niti črke »le«.

Smrt bivšega bolgarskega oficirja

Sarajevo, 15. maja. č. V tukajšnji bolnišnici je umrl bolgarski generalstabski major Ivan Sikirov, ki se je izselil iz svoje domovine. Svoječasno je bil član komisije za razmejitve med Jugoslavijo in Bolgarsko ter eden najboljših prijateljev Stambolijskega, ki ga je zelo čislal, zaradi česar je tudi moral pobegniti iz domovine. Eden njegovih bratov je osebni tajnik kralja Borisa, drugi brat pa študira medicino v Zenevi. Sikirovu je bila v naši državi ponudena državna služba, ki pa jo je odklonil ter se je preživljal s poučevanjem angleščine in francoščine. Kot bivši aktivni oficir bo pokopan z vojaškimi častmi.

Aretacije v zvezi z napadom na Brezovici

Zagreb, 15. maja. d. V zvezi z dinamitnim napadom na 4 metre dolgi mostiček v neposredni bližini škofovega dvorca Brezovice pri Zagrebu, je bilo aretiranih 6 delavcev. Med aretiranci je tudi neki seljak, ki je igral pred časom vidno ulogo v pokretu bivše seljaške stranke.

Sunić nastopil kazen

Zagreb, 15. maja. č. Včeraj rano zjutraj je bil v spremstvu orožnikov odpeljan v Lepoglavo Josip Sunić, da odsedi svojo kazen. Njegov zagovornik dr. Mile Budak je vložil ničnostno pritožbo zaradi previsoke kazni.

Obsojena sleparja

Zagreb, 15. maja. č. Danes sta bila pred sodiščem obsojena 42-letni čevljar Mijo Kirin na pet let ječe in branjevec Alojzij Ričija na tri leta ječe, ker sta pri več zagrebskih bankah ponovno dvignila po 6000, 4000 in enkrat celo po 20.000 in 10.000 Din na ta način, da sta prezentirala menice s ponarejenimi podpisami znanih premožnih zagrebskih posestnikov.

Zastrupljenje vojakov s pokvarjenim mesom

Bratislava, 15. maja. g. V Novih Zmáhach na Slovaškem je bilo 25 vojakov tamošnjega kavalarijskega polka zastrupljenih, ker so jedli pokvarjeno meso. Povzročila polka je moralo poklicati na pomoč vse zdravnike iz cele okolice. Stanje vojakov je zelo resno.

Strahovita eksplozija na kliniki

New York, 15. maja. s. V poslopu univerzitetne klinike v Clevelandu v državi Ohio se je dogodila iz neznanih vzrokov strahovita eksplozija. Kolikor je dosedaj znano, je bilo 73 oseb ubitih. Tudi število ranjenih je zelo veliko.

Angleško moštvo Huddiersfeld razočara na Dunaju

Dunaj, 15. maja. g. Danes je gostovalo tukaj angleško profesionalno moštvo Huddiersfeld, ki je bilo že trikrat angleški prvak. Gostje niso pokazali onega, kar se je od njih pričakovalo. Angleži so igrali proti Admiru, ki jih je porazila s 3:0 (1:0). Za Dunajčane so scortali Siegl, Schall (enaistmetrovka) in Wagner. Izborni je sodil Retschury.

Mariborski občinski svet

Maribor, 15. maja. Danes ob 18. se je nadaljevala seja mariborskega občinskega sveta. Referent finančnega odseka podžupan dr. Lipold je nadaljeval na torkovi seji prekinjeno poročilo. Občinski svet je odobril sklep upravnega odbora, ki je votal 10.000 Din za ljubljansko univerzo v svrhu nabave zlate rektorjeve vertice, ki bo imela en člen z grbom mesta Maribora.

O predlogu za otvoritev nove ulice v Melju, ki bi vodila do Drave je odsek predlagal odgoditev, ker v proračunu ni kritja in ker ulica ni tako nujno potrebna. Glede povečanja mestnega pokopališča v Pohorju je gradbeni urad stopil v stik s posestniki sosednjih parcel, ki so razen dveh podpisali predkupne pravice, ki jih bo občina vpisala v zemljiško knjigo. Glede na svoječasni sklep, da se premesti trg s slamo in senom s trga Svobode h klavnic, kjer se je v to svrhu kupilo Hoffmannovo posestvo v Tattenbachovi ulici, se je sklenilo, da se zasnova novega pokopališča, stara na uporabi v stanovanjske svrhe le bil predmet dolge neprodne debate. Končno se je sklenilo naročiti gradbenemu uradu, naj zdelo do prihodnje seje kreditu 2.500.000 Din primeren predlog, koliko zasitih stanovanj bi se moglo zgraditi in kolika bi bila najemnina teh stanovanj, ako bi se priračunala amortizacija gradbenih stroškov.

O predlogu se bo razpravljalo na prihodnji seji župan je nato zaključil javno sejo, nakar je sledila tajna.

Tajna seja

Ker se privatniki še vedno oglašajo za nove parcele v svrhu zidanja stanovanjskih hiš in ker se hočejo poslužiti ugodnosti 80 odstotnega jamstva, je občinski svet sklenil, nakupiti naslednje parcele: Gozdno parcelo od Tiklovih dedičev v svrhu zamenejave s parcelo vinarske šole; vrtno parcelo od družbe »Vrt«, parcelo od škofa dr. Tomažiča pri koloniji in parcele v Delavski ulici od raznih posestnikov. Za stavbene parcele so zaprosili prof. dr. Zgeč, poštni uradnik Fran Klasinc, magistratni uradnik Josip Heinrich in strojevodja Anton Obreka. Nekaterim je bilo dovoljeno 80% jamstvo v svrhu gradnje stanovanjskih hiš pod običajnimi pogoji.

Za gostilničarsko nadaljevalno šolo bo izplačala občina znesek, ki je določen v proračunu. Mestnim voznikom se zviša voznažina zaradi podražanja sena pod pogojem, da skupni izdatki ne smejo prekoračiti postavke v proračunu. Mestnim službenim, ki nameravajo graditi kolonijo na Pohorju, se dovoli jamstvo v znesku 700 tisoč dinarjev pod pogojem, da ustanove zadruge, ki bo predstavljala enako visoko jamstvo.

Celotna naprava kopališča na Felberjevem otoku, ki bi imela bazene za plavalce, nepravilne in posebej za otroke, je proračunana na 3,5 milijonov dinarjev. Ker pa je na razpolago sedaj samo 1.100.000 Din v ta namen, se bo izvršil samo en del načrta in sicer se bo zgradil bazen za plavalce in otroke ter polovico kabin. Naprava je nujna, ker so zaradi izpeljanih uličnih kanalov vsa dosejana kopališča v mestu neporabna. Zaradi pogostih nesreč v Dravi, ki je splošno premrzla, je nujno potrebno izvesti naprave na Felberjevem otoku, kjer se bo voda v bazenih nekoliko ogrela in filtrirala. Da se gradnja kopališča pospeši, so se danes dala oddala trdila Slajmer in Jelenc, ki bo na Felberjev otok zgradila tudi most v gradbene svrhe, kasneje pa ga bo prepustila mestni občini. Mizarska dela so se oddala mizarju Potoniku, kleparska Karbi, steklarska Kovčiču, slikarska Škofu in pečarska Heritschgu. Trvdka Slajmer in Jelenc se je obvezala dala izvršiti deloma do 1. julija, deloma do 1. septembra.

S tem je bila zaključena tajna seja. Prihodnja seja občinskega sveta bo prihodnji teden.

»Igra ljubezni in smrti« v ljubljanski dramli

Snoči je bila v dramskem gledališču premiera »Igre ljubezni in smrti«, dramsko najjačjeza odrskega dela slovečega romanclerja Romaina Rollanda. Dramo je zrežiral g. Ciril Debevec in jo postavil na oder v najboljši zasedbi, ki jo premore naše gledališče. Zato je bil uspeh len in publika ni štedila s priznanjem. Podrobnejše poročilo prihodnjik.

Sreda kot dan počitka na Ruskem

Berlin, 15. maja. s. Moskovaška uradna »Izvestija« javljajo iz Stalingrada ob Volgi, da so tamkaj odpravili nedeljo kot nedelovni dan ter uvedli mesto nega sredo.

Prepoved krekkih pijač v Mehiki

Mexico, 15. maja. s. Mehikaška vlada je predložila parlamentu zakonski predlog za uvedbo delne prohibicije. Prepovedane bodo vse opojne pijače izvzemši lahkih vin in piva.

Hmeljski trg

Zatec, 15. maja. h. Tendona mizna, cene neizpremenjene 900 do 1050 Kč. Na deželni zvezni trgu.

Naši kraji in ljudje

Požar v Dolenji Straži

Novo mesto, 15. maja. Pretekli dne popoldne je izbruhnil požar pod podom posestnika A. Bartolija v Dolenji Straži št. 65. Ogenj se je bliskovito razširil na pod in svinjake, od tam pa se je oprjel tudi sosednje kleti, last kočarja I. Setine, št. 79. Ogenj je prva opazila Bartoljeva sosedica ter alarmirala vaščane, da so pohiteli k goreči stavbi. Bati se je bilo, da se ogenj razširi na druga poslopja, ker je vel precej močan veter in so hiše pokrite večji del s slamo, gospodarska poslopja pa v celoti.

Na kraj nesreče je med prvimi prihitel tovarnar g. Rudolf Faleskni z vsemi svojimi delavci ter prevzel vodstvo pri gašenju. Le njegovi spretnosti in požrtvovalnosti so vama Dolenja Straža zahvaliti, da niso važani ostali brez lastnega krova. Gasiti so prihiteli tudi gasilci iz Prečne in Vavte vasi.

Posestniku Bartolju so zgoreli razen poda in svinjakov še naslednji predmeti: mlatnica, vredna 9000 Din, slamoreznica, vredna 2500 Din, čistilnik, vredni 1500 Din, brane, vredne 1000 Din, poljsko in drugo gospodarsko orodje, vredno 1000 Din. 3 kubični metri smrekovih desk v vrednosti 2000 Din, 4 panji čebel v vrednosti 400 dinarjev, 20 mernikov pšenice v vrednosti 1400 Din, 10 mernikov ječmena, vrednih 500 Din in 10 kokoši, vrednih 300 Din. V celoti je oškodovan posestnik Bartolj za okoli 40.000 Din, kočar Setina pa za okrog 6000 Din.

Kakor so dognale žandarmerijske poizvedbe, je ogenj nastal po nesreči, ko je neki posestnik odgnal izpod svojega čebelnjaka čebele-roparice, ki so hodile v njegove panje po med, s tlečimi cunjami. Med slamo panj je morala pasti iskra, slama je pričela tleti in je zanjela požar, ki bi kmalu postal za Dolenjo Stražo katastrofalen.

Požig iz ljubosumnosti

Domžale, 15. maja. V radnem času je postal ljubosumen in večkrat je prišel v večernih urah k Medvedovi hiši, da bi zalotil nekega fanta, o katerem je menil, da hodi k izvoljenki v vas. Tudi v ponedeljek okrog 10. zvečer je postopal okrog hiše. Snel je celo vrtna vrata ter jih pustil na cesti pri neki gostilni. Bil je malo vinjen. Naprej je trkal na hišna vrata in ker se ni nihče oglašil, je gledal skozi okno. V izbi je najbrž videl svojega tekmeča. V jezi je odšel v dvorano ter zažgal butaro drv. Ko se je hiša vnela, je tekkel k cerkvi in sam začel biti plat zvana.

Zenska in njen obiskovalec sta se rešila iz goreče hiše in ko so stopili gasilci v akcijo, je Gregorin, da bi odvrnil sum, pridno pomagal gasiti. Ker pa je bilo znano, da je imel maščevalne namene proti nezvesti in tekmeču, so ga orožniki na pogorišču aretirali. Na vso moč je tajil, zapletal pa se je pri tem v razna protislovja. Odvedli so ga v občinski zapor v Domžale, kjer je drugi dan po dolgem zasliševanju priznal požig. Odvedli so ga v zapore okrajnega sodišča na Brdu.

Smrtna nesreča pri delu

Dol pri Hrašniku, 15. maja. V ponedeljek popoldne se je pri delu na zgradbi nove šole na Dolu smrtno ponesrečil 22-letni tesar Ivan Verden, doma iz celjske okolice. Na odru mu je z višine več metrov zmanjkalo tal in ko je drčal navzdol, se je oprjel mimo napeljene električne žice, da bi se obvaroval pred padcem.

Komaj se je žice oprjel, ga je z streslo in zvil, nakar je žico spustil iz rok. Padel je na tla in obležal mrtve. Poskušali so vse mogoče, da bi ga obudili k življenju z umetnim dihanjem, a zaman. — Pozvani zdravnik g. dr. Neuberger je ugotovil smrt.

Mladi delavec je gotovo na ta način postal žrtev svojega poklica, da je oddrnil električno žico, ko se je oprjel. Ob črtnem prijemu je izolacija odstopila in prišel je v dotik z električnim tokom. Truplo tragično preminulega delavca so prenesli v mrtvašnico na Dolu.

Nesreča v kamnolomu

Zagorje, 15. maja. V nekdanjem Tauferjevem zagorskem kamnolomu, ki ga je nedavno prevzel g. Ferdo Tomazin, se je dogodila predvčerajšnjim zvečer nesreča, ki je precej občutno zadel mladega delavca Grahka.

Blizal se je že konec štita. Grahek pa je hotel brzo izločiti napeljami materijal. Menda pa že ni preveč pazno ravnal z vozikom, da ga je pritisnil ob zid.

»Pomagajte! Zagrabilo me je« je zaklical nesrečnež. Kljub temu, da je priskočil nesrečnemu delavcu tovariš Blaj na pomoč, je bilo prepozno. Grahka so otehi sicer iz trdega objema, pa je že imel zdrobljeno nogo.

Z večerajšnjim jutranjim vlakom so odvedli nesrečneža v ljubljansko bolnico.

Smreka ga je podrla in mu zlomila nogo

Litija, 15. maja. Davi so podirali dreve v fakinovem gozdu v šentjurski okolici. Pomagal je tudi sam gospodar g. France Zupančič, posestnik v St. Jurju pri Litiji. Eno izmed dreves jim je delalo precej preglativ. Ko so ga podžagali, je padlo in se je obesilo na sosednje drevo, pod katerega se je vstopil g. Zupančič, da se zavaruje pred podiračom se drevesom.

»Oče, bežite!« so mu zaklicali ostali delavci. Pa je bilo žal že prepozno.

Odžaganja smreka je priletela s tako silo na sosednje drevo, da se je odlomil vrh in grabil z vejami starega gospodarja.

Na krik ponesrečenega so priskočili pomagati in ga izvlekli izpod vejelja.

Tedaj pa ni mogel mož več stopiti na noge. Od bolečin je zastokal in padel vznak.

Levo nogo je imel pod kolenom zdrobljeno, padajoče drevo mu je pa prizadelo tudi notranje poškodbe.

Zupančiča so naložili domači na voz in so ga odpeljali v Litijo k zdravniku, od tod pa z današnjim opoldanskim vlakom v ljubljansko splošno bolnico.

Nesreča, ki je zadelala pridnega gospodarja je vzbudila v vsej soseski globoko sočustvovanje.

100.000 Din primanjkljaja v mariborskem mestnem pogrebem zavodu

Maribor, 15. maja. Mariborski župan dr. Al. Juvan je izdal danes naslednje uradno pojasnilo o nerednostih, ki so bile odkrite v zadnjem času pri mestnem pogrebem zavodu v Mariboru in povzročile precej razburjenja v mestu.

Z ozirom na različne vesti, ki se prenašajo po mestu zaradi nereda pri pogrebem zavodu, sporočam javnosti, da se je izvršila koncem aprila l. 1929 natančna revizija in se je pri tej priliki ugotovilo: nered v knjigah. Knjigovodstvo pogrebnega zavoda smo zato prenesli k centralnemu knjigovodstvu, ki je ugotovilo primanjkljaj ca 100.000 Din na škodo mestne občine.

Zadeva je sedaj izročena sodišču, da ugotovi, kdo izmed do sedaj pri pogrebem zavodu zaposlenega uradništva je kriv za primanjkljaj.

Podrobnosti o aretaciji vlomilca Franceta Kolenca in „zakopan“ srebrni denar

Mirna, 13. maja. O senzacionalni aretaciji Franceta Kolenca, ki je z Jakopinom pobegnil iz višnegorskih zaporov in smo o njem pisali že v »Ponedeljku«, nam še poročajo:

V nedeljo okrog 9. ure popoldne je prišel v gostilno Ivana Bulca na Mirni neznani mož, ki je naročil pijačo in jedi, isto počil, plačal in odšel čez most v trgovino Ivana Marina, kjer je kupil tri žepne baterije.

Nasproti trgovine Ivana Marina je gostilna »Pri Kolenču«, kamor je neznanec vstopil, naročil čašo vina in kruh, kar je tudi dobil. V tej gostilni pa je neznanec vzbudil pozornost nekaterih gostov, katerih eden je ugotovil, da je gost znani »Teran« ali Franc Kolenec, ki je pred kratkim ušel iz zaporov sodišča v Višnji gori.

Da se nahaja pobežni nepridiprav na Mirni, so takoj obvestili g. Bulca, ki ima avtomobil, s katerim naj bi po orožnike v Trebnje. G. Bulc je takoj odhitel na železniško postajo Mirna ter prosil postajnega čelnika, da naj brzojavno pokliče orožnike iz Trebnjega, da bi aretirali zločince, kar je g. postajnačelnik tudi ustreleg. G. Bulc pa se je podal orožnikom peš nasproti, da jih pravočasno obvesti o situaciji.

Medpotoma se je na Mirni sestal še s krojaškim mojstrom Francetom Rugliem iz Mirne in katerega je o stvari informiral. G. Rugelj se je takoj podal v gostilno Kolenca, kjer je opazil Franceta Kolenca, ki je ravno plačeval gostilničarki za popito vino. Na predlog gosta Andreja Mesnerja, posestnika iz Trbinca, so sklenili, da Franceta Kolenca primejo in oddajo v občinski zapor, da ne bi predno bi došli orožniki, pobežnil.

Franc Kolenec se je med tem časom že odstranil iz gostilne ter odšel po cesti mimo šole proti graščini Mirna.

Takoj mu je sledil Franc Rugelj, za njim pa so šli še Andrej Mesner, Berče, Strah in Bertl Skufca. V oddaljenosti kakih 100 metrov od gostilne je Kolenec ob cesti postal in Rugelj je pristopil k njemu, ga prijel tesno za roke ter mu napovedal aretacijo. Iznenadeni Kolenec se je hotel Ruglja otresti in posrečilo se mu je tudi z desnico še poseči v žep, iz katerega je privlekel težko armadno pištolo, vendar pa so ga močne Ruglove roke krepko

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesju, oteklости jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravna »Franz-Josefova« grenčica, večkrat na dan požitva, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franz-Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. — Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Ija francoski prevod Remarquevega romana »Im Westen nichts Neues«, ki je vzbudil ne navadno pozornost in pretirano primerjavo s Tolstega »Vojno in mirom« ter Glaeserjevega romana »Jahrgang 1902«. Izmed francoskih vojni knjig zaznamujeta v zadnjih mesecih velik uspeh romana »La Fleur au Fusil« (Jean Galtier - Boissiere) in zbirka vojni novel »Le Cabaret et la Belle Femme«.

»Piera Letteraria«, znani italijanski literarni časopis, je izpremenil ime v »L'Italia Letteraria« in se preselil iz Milana v Rim.

Slo let poljske umetnosti. Pod tem naslovom se prireja po poljskih mestih razstava, ki ima izmed vseh dosedanjih poljskih umetnostnih razstav največji obisk. Otvoritev je bila v Krakovu.

O porojni književnosti je objavil zanimive osebnostne spomine pisatelj Miloš Crnjanski v mjašniškem zvezku »Letopisa Matice Srpske«. Posebno interesantno je poglavje o jugoslovenskih literarnih stikih v vojnem času, pri čemer stopa najbolj v ospredje revija »Književni jug«, ki je imela med sodržavnički tudi več Slovencev. Takšno zdravo jugoslovansko orijentacijo v literaturi danes pogrešamo.

O francoskem romanu v minulemu letu piše Eugene Montfort v posebnem zvezku »Mages«. Označuje lansko leto za povprečno leto francoskega romana. Nobena močnejša pisateljska osebnost ni stopila v ospredje. Kakor se je lani stabiliziral frank, tako se je »stabiliziral« tudi roman.

Film, ki prekaša nadržane želje! Film, ki pomeni triumf in vrhunec lepote!

Divne laži

Nine Petrovne

BRIGITA HELM

Vsa kritika jo primerja z Greta Garbo in piše v triumfalnih slavispevih o njenem uspehu. — Film najnežnejše lirike, očarujoče resnice življenja, pravih, občutnih solz in orisnega prirčnega smeja!

Jutri prvič

v Eit-em kinu Matica!

Samo še danes!

Prizori strahovite borbe v zraku! Srce hujšene žene ali smrt!

DVOBOJ

dveh avijonov visoko v zraku

Samo še danes ob pol 8. in 9.

»Elitni kino Matica«

Telefon 2124.

orožnike o navihani prenočevalki, ki pa je že odnesla pete. Skoro gotovo bo imela Zorka kmalu opravka s sodiščem, kjer bo imela dovolj časa, da bo za zamreženim oknom študirala nove zvijače.

ŠAH

Šahovski kongres v Laškem

Jubilejni šahovski kongres v kopališču na Laškem je proslavo 25-letnice g. Dr. Vidmar-jevega svetovnega velemojsterstva in v proslavo 10-letnice Mariborskega šahovskega kluba itd. se vrši v binokstnih praznikih s sledečim slavnostnim sporedom:

1. Šahovski turnir med Mariborom in Celjem na osmih deskah na binokstno nedeljo od jutraj naprej ves dan do odločitve. Kot reditelj nastopi jugoslovanski šahovski mojster in tajnik šahovskega saveza iz Zagreba g. Kosta Rožič. Čelje postavi sledeče moštvo: privatni uradnik Čsrgov, trgovec Batič, profesor Grazer, lekarnar Hočevar, stud. Modic, inž. Sajovic, akademik Schwab, dr. Šrbar, stud. Vehovc. Maribor računa s svojimi močnimi igralci in častnimi člani in mecenji kakor n. pr. direktor Payer, polkovnik Kobylanski, stavbeni mojster Derwuschek, Bien, Kolterer, Konič, König, Stolschewicz in z drugimi. Pridojeta tudi matadorji g. Poljanec, Kramer, mojster Pirce, Ružič iz Zagreba itd.

2. Šahovska tekma: profesor dr. Ludovig Asztalos iz Sarajeva in profesor Albert Becker, oba priznana šahovska mojstra, slednji urednik »Wiener Schachzeitung«, ki uživa svetovni sloves. Kot reditelj dr. Pravič iz Sarajeva. Igrata najmanj 2 partije, za katere obstoja velika teoretično zanimanje.

3. Slavnostni banket v nedeljo zvečer, katerega se lahko udeležijo člani različnih šahovskih društev, ki so vsi dobro došli. Priglasitni pa se morajo nakadale do nedelje jutraj. Kot častni gostje so med drugimi: velemojster, rektor univerze dr. Vidmar s soprogom, Becker in dr. Asztalos prideta že v soboto popoldne na Laško. Lastnika kopališča gospoda Roblek Franjo in Smrtnik Jože preskrbita blesteč arangement.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

PRIDE! PRIDE!

»EROTIKON«

Film ljubavne strasti.

ITA RINA! IDA KRAVANJA!

KINO »Ljubljanski dvor«!

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 11. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Po Din 2000.— so zadele št. 10.935, 34.648, 58.233, 108.170 in 123.520.

Po Din 500.— so zadele naslednje številke: 5760, 5765, 5790, 7542, 7643, 7677, 8113, 8133, 8135, 8140, 8174, 10.826, 10.835, 10.838, 10.874, 10.911, 14.122, 14.150, 17.933, 17.970, 20.007, 20.039, 20.040, 20.093, 20.132, 20.162, 30.913, 30.949, 30.999, 31.000, 34.603, 34.618, 34.697, 34.751, 34.766, 40.510, 40.524, 40.527, 40.544, 40.584, 46.126, 53.415, 53.422, 55.809, 55.828, 55.831, 55.886, 58.256, 58.273, 58.300, 58.363, 70.228, 70.231, 70.254, 70.263, 70.275, 70.296, 70.307, 70.314, 70.392, 70.395, 74.628, 74.671, 74.696, 75.755, 84.593, 84.636, 96.804, 97.375, 97.493, 99.706, 99.729, 99.808, 103.123, 103.146, 103.191, 107.917, 107.949, 107.959, 108.163, 108.243, 108.259, 108.279, 108.281, 108.288, 108.289, 108.291, 109.731, 109.770, 109.771, 109.811, 109.883, 115.619, 115.657, 120.179, 120.182, 120.183, 120.203, 120.254, 123.824, 123.920.

Dne 13. maja:

Po Din 2000.— so zadele št. 7631, 120.113, 123.539.

Po Din 500.— so zadele št. 7557, 7658, 7673, 7687, 8125, 8129, 10.860, 10.871, 10.905, 10.919, 10.926, 10.950, 10.955, 14.110, 17.955, 20.077, 20.165, 20.173, 20.182, 20.190, 22.010, 22.020, 30.917, 34.623, 34.669, 34.748, 40.501, 46.028, 46.072, 46.080, 46.083, 46.089, 46.091, 46.146, 53.435, 55.811, 55.839, 58.222, 58.223, 58.308, 58.327, 58.341, 58.383, 66.634, 66.677, 66.694, 70.214, 70.266, 70.278, 70.363, 74.616, 74.632, 74.643, 74.670, 74.686, 74.692, 75.779, 75.796, 84.503, 84.580, 84.592, 84.622, 91.708, 91.741, 91.761, 91.773, 91.793, 96.815, 96.826, 97.311, 97.335, 97.489, 97.497, 99.748, 99.879, 99.897, 100.740, 103.125, 103.127, 103.141, 103.143, 107.943, 108.120, 108.156, 108.184, 108.227, 109.722, 109.858, 109.880, 115.610, 120.107, 120.127, 120.162, 120.165, 120.250, 120.287, 120.289, 123.523, 123.812, 123.893, 123.938.

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bo mo srečke zamenjali za še neizžrebane, če nam izžrebane takoj pošljejo, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.

Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamenjavi bodo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

(Začetek ob 20. spremembe označene.)

Četrtek, 16.: Zaprt.

Petek, 17.: Bitka. A.

LJUBLJANSKA OPERA.

Zaprt do 26. maja. (Turneja v Dalmacijo.)

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 16. ob 15.: Janko in Metka. Otroška predstava.

Petek, 17.: Zaprt.

Sobota, 18. ob 20.: Poljska kri. B. Kuponi.

Zadnjič. Znižane cene. Gostovanje g. Neraliča.

Nedelja, 19. ob 20.: Grofica Marica. Premijera.

Nedelja, 20. ob 20.: Grof Luksemburški.

Znižane cene. Kuponi.

»Prvi recitacijski večer srbskih književnikov.« V večerajnji številki pod tem naslovom so se vrinile tri tiskovne napake, ki motijo zmisel: v tretjem stolpcu čitaj »izrazevalne možnosti« (ne izobraževalne!), večje začetava (ne vezeli!) ter spodaj »rasne novelec« (ne resne!).

Pomladna razstava v Beogradu. Kakor smo že zabeležili, se je otvorila v Beogradu pomladna razstava slikarskih, kiparskih in arhitektonskih del. Priridelo jo je društvo

»Cvijeta Zuzović« v umetnostnem paviljonu. Razstavili so razen Srbov in Hrvatov tudi nekateri slovenski umetniki, in sicer: Elko Justin (2 grafiki), Ivan Kos (1), Tone Kralj (3), Adolf Lapajne (2), Hinko Smrekar (3), Avgusta Santel (2), Šaša Smrel (3), Mirko Šubić (2) in Rajko Šubić (3).

»Savremenike«, organ »Društva hrvatskih književnikov«, je izdal z zamudo aprilsko številko. Dobrašen del zavzema članek Andreja Milčeničevca »Za hrvatsko knjigo« Pisec resumiira poglavitve dosedanje izjave o krizi hrvatske knjige, premotri njene vzroke in predlaga ustanovitve posebne organizacije, ki bi se imenovala »Pioniri hrvatske knjige«. To naj bi bila po vsem narodu razširjena zveza ljudi, ki bi hoteli sistematično delati za razširjenje dobre domače knjige. Za ženski svet ei zamišlja podobno delovno in propagandno organizacijo: »Kolo prijateljice hrvatske knjige«. Spis zasluži diskusijo. Tudi to pričuje, da kriza knjige ni več zgolj zadeva založnikov, marveč važno kulturno vprašanje, ki je na njem zainteresiran ves narod.

Konjunktura za vojni roman še vedno traje; po vseh nemških in francoskih založniških glasilih imajo knjige te vrste na zapadu najvišjo naklado. Francozi prevedejo vsako boljšo povest, ki se pojavi v nemški literaturi s tem sižajem. Pravkar se priprav-

Opozorilo našim inserentom

Binkoštna številka »Jutra«, ki izide v nedeljo jutraj bo, ker bo izšla naslednja številka »Jutra« zaradi praznikov šele v sredo po praznikih

3 dni aktualna

zaradi česar bodo tudi oglaš, ki nam bodo pravočasno, to je, do petka zvečer izročeni v objavo, pridobili trikratno vrednost, ob enkratnem plačilu po običajni tarifi. Oglaš pa, ki bodo naročeni šele v soboto, pa bodo morali približno 50% povzpet na tarifne cene, ker se jih bo moralo postaviti v čezurnem delu. V interesu vsakega inserenta, ki hoče izbrati to redko priliko uspešne propagande je, da naroči oglas pravočasno.

„JUTRO“

Domače vesti

* Občni zbor Tiskovne Male antante se je vršil te dni v zunanjem ministrstvu v Beogradu ob prisotnosti zastopnikov jugoslovenskega časopisa. Izvoljen je bil odbor s predsednikom g. Vladislavom Fabjančičem, zunanjepolitičnim sodnikom »Jutra«, tajnikom g. Brankom Stražičičem (zagrebške »Novosti«) in blaginikom g. Viktorjem Schweiglerjem (Slovenec). Ostala odborniška mesta pripadajo zastopnikom ostalih glavnih jugoslov. listov. Obravnavala se je končno organizacija sprejema češkoslovaških in rumunskih novinarjev ter organizacija konference Tiskovne Male antante.

* Odklonevanje Ljubljanskega velesejnika. Kot poprejšnja leta obstoja te naše institucije, tako je blagovolilo Nj. Vel. kralj poštiti tudi letos našo gospodarsko ustanovo s svojim pokroviteljstvom. S tem je dal kralj izraz vidnega zanimanja za naše narodno gospodarstvo, kar je našim gospodarstvom krogom v veliko zadoščenje.

* Ljubljanska opera v Splitu. Splitški dnevnik »Novo doba« prinaša obširna poročila o odnotnem gostovanju ljubljanske opere. Znan splitški publicist I. Lahman piše zelo simpatično o njenem umetniškem nivoju in podaja jako pohvalne ocene posameznih predstav. Povodom prve predstave, Gounodovega »Fausta«, pravi med drugim: Predvsem opazimo solidno metodo dela in nastopa ljubljanske skupine, ki nam je znana že iz prejšnjih gostovanj; ta metoda je po našem mnenju največja vrednota te skupine. V nji je vse na svojem mestu, vse funkcijonira s svojo dopustno intenziteto, vse je prilagojeno edinstvenemu vtisku celote. Od solistov do posameznega korista, člana baleta ali orkestra, je vse v dirigenzovi roki; vse ima svoj določen rajon uestvovanja. Priznava pa, da gostovanje ni so predstave v lastnem sedežu — oddal nekateri nedostaki. Pevsko in igralško podčrtule vloge Križajca, Vilfan-Kunčeve, Banovca, Poličeve Janka, Španove in Grbe. Publiku je izražala svoje zadovoljstvo s pogostim burnim aplavzom. Druga je bila na vrsti opera »Rigoletto«. Tu splitški kritik posebno hvali vlogo g. Primožiča, ki jo je tudi občinstvo sprejelo z izredno pozornostjo. Prav tako hvali go. Vesel-Pola, gg. Rumpija in Janka. Publiku je bila živahno animirana, toda bolj od izvedbe same nego zaradi »Rigoletta«, ki se zdi kritiku odvisen v repertoarju tega gostovanja.

* Dr. Fran Čibej. Še pred tednom dni je predaval na drž. moškem učiteljskem v Ljubljani, kjer je imel supleturo. Zdal ga ni več. Včeraj zarana je po kratkem trpljenju izdihnil v ljubljanski bolnici, kamor se je podal na lečenje ne da bi slutil, kako tragična bo zanj ta pot. Pokojni dr. Čibej je bil rodom Primorec, Gorican, mlad — še ne polnih 28 let. Na univerzi se mu je posebno priljubila pedagoška stroka. Doktoriral je iz filozofske stroke, poučeval pa je pedagogiko in fiziko. Nekaj časa je študiral tudi v Monakovem. V Ljubljani je agilno sodeloval v pedagoškem krožku na univerzi, pisal je članke in razprave za razne revije. Bil je usmerjen v pravcu mlade katoliške inteligence, toda kot človek obzorja in kulture je bil simpatičen tudi ljudem drugega svetovnega naziranja. Kot človek je bil tih in miren, skromen in ljubeč. Pravkar je pripravil svoj habilitacijski spis za našo univerzo. Smrt je iztrgala našemu znanstvenemu naraščajočemu resnega delavca. Težko prizadeti rodbini naše sožalje, niemu pa časten spomin!

* Izlet hrvatskih medicincev v Slovenijo. Za binkoštno praznike bo priredil Klub medicincev v Zagrebu večji izlet v Slovenijo. Na svojem potu bo obiskal poleg Maribora Celja itd. predvsem Ljubljano, Bled in Bohinj. Ob tej priliki bo priredil v družbi z ljubljanskim Društvom medicincev v Zdraviliškem domu na Bledu obsežen zabavni večer s plesom pod pokroviteljstvom dam bleških zdravnikov gg. dr. Benedikove, dr. Hočvarjeve, dr. Janežičeve in dr. D. Olerijeve. Zabavni večer ljubljanskih in zagrebških medicincev obeta biti prav lepa manifestacija slovenskih in hrvatskih medicincev.

* Naročnike in druge čitatelje »Slov. Narod« ob progi Zidanmost-Beograd, obveščamo, da je uprava »Slov. Narod« urenila, da bo prihajal list še istega dne ob izidu v Sevnico ob 17.08, v Brežice ob 17.39 in Zagreb ob 18.30. Opozorjamo na to ugodnost vse prijatelje »Slov. Narod« ob progi Zidanmost-Sevnica-Brežice-Zagreb.

Beograd, Nove naročnike sprejema uprava »Slov. Narod«, Ljubljana, Knafova ulica 5. Mesečna naročnina samo 12 Din.

* Pevskim zborom, pevcem in pevkom, ter vsem ljubiteljem glasbe! Glasbeni list »Zbor«, ki ga že peto leto ureja pevovodja Zorko Prelovec in z velikimi denarnimi žrtvami, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani zdaleka v vaših vrstah ni deležen take podpore, kot jo zasluži. Letos je poravnalo naročnino v znesku 50 Din za Jugoslavijo razmeroma malo število društev in obstoja lista bo kmalu ogrozilo, ako se pevska društva ne bodo zavzela svoje dolžnosti. Prosimo tedaj vsa pevska društva, vse pevske zore pa tudi pevke in pevce naših društev, da se naročijo na »Zbor« in podpro svoj pevski list. Saj baje dovolj uprava »Zborov« plačilo letne članarine in dveh obrokov kar pač vsak zaveden pevec lahko utrpi. Ako bo pa list prenehal izhajati, tedaj bomo tarnali, da nimamo nobenih novih skladb za svoje prireditve. Vsi torej na delo! Agitiramo v naših društvih za naročbo na »Zbor«! — Zaveden pevovodja z dežele.

* Kolenčeve ustanove za visokošolce. Oni visokošolci, ki se potegujejo za eno ali drugo teh ustanov za poletni tečaj 1928-29, pa še niso vložili prošnje, naj jih pošljejo s predpisanimi dokumenti (ubožno spričevalo s točnimi podatki glede imovinskih razmer prosilčevih in njegovih staršev, študijska spričevala) najpozneje do 25. majnika 1929 na naslov: Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju v roke dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju. Če so starši prosilcev lastniki nepremičnin, je treba navesti v ubožnem spričevalu izmero in lego posestva, število živine, davek in eventualne druge dohodke. Če so osebe, ki skrbijo za prosilca, nameščenci, je treba navesti njih plačo, eventualne druge dohodke in eventualno imovino. Vsi imovinski izkazi morajo biti potrjeni od občine. Za kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca dr. Ernest Kalan s. r. predsednik.

* Slovenska Matica obavlja: Letošnje knjige se lahko dobijo v društveni pisarni Matične hiše na Kongresnem trgu vsak delavnik od danes naprej, in sicer dopoldne in popoldne. Ljubljanski člani se naprošajo da pošljejo po knjige do konca tega meseca. Od 1. junija naprej se bodo knjige dostavljale na dom proti donosni 2 Din. Razpošiljatev knjig na krajevne poverjenike se istotako začne takoj in bo najbrž še v tekočem mesecu končana.

* Vodič Ljubljane. Zveza za tujski promet v Slovenijo je založila v nemškem jeziku brošuro »Ljubljana«, ki je za tučje praktičen vodič po Ljubljani. Poleg bogate vsebine in lepih slik našega mesta, so navedeni v vodiču tudi vsi daljši izleti v ljubljansko okolico. Dobi se pri Tourist-Office, Ljubljana, Dunajska cesta 1 in v vseh večjih knjigarnah.

* Smrtina kosa. V Trzinu je umrla gospa Antonija Mally, stara 54 let. K večnemu počitku jo položijo jutri ob 17. na domačem pokopališču. — V Ljubljani je podlegla dolgi in težki bolezni gospa Katinka Konrad, soproka ž. uradnika v p. Nien pogreb bo jutri ob pol 17. na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojnikom blag spomin, rodbini iskreno sožalje!

* Polovična vožnja za vinarski kongres v Krškem dovoljena. Za vinarski kongres in občni zbor Vinarskega društva za Slovenijo, ki se bo vršil od 25. do 27. t. m. v Krškem, je dovoljena polovična vožnja za osebe in brze vlake izvezsmi orijent-ekspresa za čas od 22. do 30. t. m. Vsak udeleženec vzame na domači postaji cel voznik listek, žigosan s mokrim žigom dotične postaje, ki velja tudi za povratek, ako se stranke izkažejo s potrdilom, da se je udeležila kongresa in občnega zbora.

* Upokojitve v železniški službi. V področju ljubljanske železniške direkcije so trajno upokojeni naslednji uradniki 1. skupine III. kategorije: Jakob Bizian, Inko Martelanc, Jurij Hriberšek, Josip Pintar

Gospodom
priporočamo bogato izbero modernih oblik tverke Fran Lukič, Stritarjeva ulica.
Znane sočne cene.

Blaž Čiček, Josip Vičanski, Karl Vavrovšek, Tomaž Kopač, Matija Kralj, Ivan Struna, Josip Kline, Ivan Ošaben, Stefan Gorjanec, Fani Fischer in Franc Pekoli.

* Kolonije Ferlajnega saveza. Ferlajni savez je definitivno sklenil, da otvori istos svoje kolonije v naslednjih krajih: v Sutomoru in Sv. Stefanu, v Boki Kotorski, v Hvaru in Jelsi na otoku Hvaru, v Bolu na otoku Braču ter v Škofji Loki. Kolonija se otvorila 1. julija. Letovali bosta v vsaki koloniji po dve skupini: prva od 29. junija (4 tedne), druga od 29. julija do 20. avgusta. Sprejemajo pa se tudi prijave za celo letovanje.

* Nedeljski izlet na Ostrež pri Polšknu. Za nedeljo je priredila litjska podružnica SPD izlet na Ostrež v Zasavju. Zaradi deževja v soboto pa se je premislil marsikdo, ki bi sicer prišel občudovat pomladansko nastrojenje v Zasavju. Kljub neugodni vremenski napovedi pa so se udeležili planinskega pohoda člani SPD iz Ljubljane z odbornikom g. Hrovatinom in nadzornikom podružnice SPD g. Pučnikom na čelu. Mariborčane pa je vodil predsednik g. dr. Senior Izletniki, ki so uporabili strmo a zato nad vse romantično pot iz Zagorja preko Dolančevega rebra in Cesarske kamre na Košce in nato na Ostrež, so imeli na vrhu najlepši dan in solca dovolj. Vrnili so se preko Polšnika in Dolgega brda v Šmartno pri Litiji kjer so si v znani Robarsovi gostilni izrekli več napitnic. Izlet je vodil podpredsednik litjske planinske podružnice g. vl. svetnik Podbolj.

* Stalna higijenska razstava. 4000 let pr. Kr. so gojili Kitalec sport v obliki zdravljenja gimnastike. Posebno važnost so polagali na dihalno tehniko. Jutranje telesne vaje je proglasila duhovščina kot versko dolžnost. Tudi židje prednjačili v svoji religiji s higijenskim predpisi. Grški državci: pa so ustvarili celo zakon o telesnih vajah. V srednjem veku so gojili sport le še graščaki in drugo plemstvo. Zadnje stoletje pa se je z vedno večjo vmeno začel golf: sport med meščani in sedaj stona tudi pri kmečkih mladini v osredje. Z najbolj svetovno telovadbo in zimskim sportom pa se odlikujejo nordijske dežele. Sport pa ne sme ostati monopol društev, ampak naj postane vsakdanja potreba posameznika. Čim bolj bo gojilo ljudstvo sport tem manj se bo v dalo raznim pogubnosnim strastem. Sialna higijenska razstava na ljubljanskem velesejnu predčuje jutranje telesne zlasti dihalne vaje, ki stanejo dnevno 10 minut časa in obvarujejo telo pred raznimi boleznimi napadi.

* Turistovski dom na Urški gori. Mislinjska podružnica SPD v Slovenjgradu obvešča vse cenejše turiste in izletnike, da bo njen dom na Urški gori od binkošti naprej odprt in oskrbovan. Ker je Urška gora ena izmed naših najlepših planinskih postojank, se priporoča dom vsem izletnikom v najštevilnejši poset.

* Velik uspeh ljudske igre. »Prisego o polnoči.« ljudsko igro Manice Komarove so vzprijorili še naslednji odri: »Svoboda« v Trbovljah. Društvo fantov in deklet v Št. Jurju ob Taboru, Dramatski krožek Št. Vid Grobelno, Orlovski dramatični odsek Gor. Logatec, Prosvetno društvo na Viču, Prosvetno društvo v Borovnici, Gasilno društvo v Podpeči, Sokol v Radečah. Sokol v Gorenji vasi in — Slov. nar. podp. lednota v Chisholmu v Ameriki. Ker so jo nekatere odri celo dvakrat ponovili, je bila torej tekom treh mesecev nad stokrat prikazana na naših odrih.

* Kranjska podružnica SPD. naznanja, da je za binkoštno praznike Prešernova koča na Stolu odprta in oskrbovana.

* Sejem v Ločah pri Poljčanah. V torko bo binkošti t. l. 21. maja se vrši v Ločah pri Poljčanah veliki živinski in kramarski sejem. Vabijo se kupci in prodalci!

* Hiša, ki plava po morju. Kakor poročajo iz Šibenika, je neki premožen posestnik z dalmatinskega otoka Sali, ki se je lani vrnil iz Amerike, prišel na originalno idejo, da si za osebo porabo zgradi hišico na morju. Hišica bo enonadstropna in postavljena na velikem splavu, tako da se bo mogla premikati na morju in prevažati iz enega kraja v drugi. Ta originalna hišica bo prva te vrste na morju. Pomorska oblast je baje že izdala stavbeno dovoljenje za to plavajočo hišico.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izvršitev.

* Organizem otroka, njegov razvoj in prehrana bodo najbolj obvarovani na ta način, da damo otroku za dopoldansko in popoldansko malo južino 2 do 3 žličke Ovomaltine v skodelici mleka.

* Zahvala. Primariu očesnega oddelka g. dr. Ješetu v Ljubljani in njegovemu g. asistntu se najiskrejeje zahvaljujem za rešitev mojega očesa, ki je bilo zaradi poškodb po zahrbtnem napadu v najobupnejšem stanju in je že kazalo, da bom prišel ob vid. Svojiima rešiteljema najiskrejeje hvajala! — Paradiž Andrej, Litija.

* Klobuke iz klobučevine (Filz), damske in moške, kemično čisti in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Limblane

* Koroški avtomobilisti v Ljubljani. Danes dopoldne prispe v Ljubljano okrog 50 članov koroškega Avtomobilskega kluba iz Celovca na 14 avtomobilih. Koroški avtomobilisti se nahajajo na binkoštnem izletu na naše Primorje ter se vozijo čez Ljubljano in Dolenjsko na Sušak ter zgornje jadranske kopališča, vračajo pa se čez Zagreb in Maribor. Koroške avtomobiliste pozdravi danes jutraj na državni granici na Ljubelju predsednik ljubljanskega Avtomobilskega g. Praprotnik z več gospodi klubske uprave, ki sprejmo goste do Ljubljane, kjer bodo avtomobili parkirali pred Kazino v Zvezdi.

* Gostovanje članov mariborskega gledališča. V sredo, 22. t. m. gostujejo v ljubljanski drami štirje člani mariborskega gledališča v Shakespearevi žalostni Romeo in Julija. Vlogo Romea igra g. Rakuša,

vlogo Julije gđc. Kraljeva, Mercucio Vladimir Skrbinek in Dojko ga Mileva Zakrakovska. Predstava se vrši izven abonmaja.

* Izvirna slovenska premijera. Opozorjamo na premijero Cerkvenikove drame »Grehe«, ki bo v soboto 18. t. m. ob osmih zvečer v dramskem gledališču. Ob tej priliki se po dolgem času zopet predstavi ljubljanskemu občinstvu kot režiser g. Valo Bratina. V igri nastopijo v glavnih vlogah ga. Gabrijelčičeva in g. Kaukler. Predstava bo za premijerski abonma.

* Recitacijski večer slovenskih književnikov se nam obeta. Natančen datum še ni določen.

* Kolesarjenje po hodnikih. Kolesarji ki vozijo po hodnikih, osobito ob straneh ceste od pošte proti kolodvoru, se resno opozarjajo, da ne uporabljajo te poti, temveč da se vozijo po glavni cesti, ker bo v nasprotnem slučaju sresko poglavarstvo vsakega kolesarja na strožje kaznovalo.

* Mestni dohodarstveni urad Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada ne uraduje za stranke zaradi snajenja uradnih prostorov v dnevi 17. in 18. maja.

* Mestna občina Ljubljana ne name-rava voditi kopališča v mestni hiši Ahac-ljeva cesta št. 10 v lastni režiji in poziva interese, ki bi bili pripravljeni vzeti kopališče v najem, da stavijo svoje ponudbe. Eventualne informacije daje mestni gospodarski urad.

* Odda se lokal. V mestni hiši na Ahac-ljevi cesti št. 10, se odda takoj v najem 1 trgovski lokal. Tozadevna polasnila dobe interese v mestnem gospodarskem uradu

* Sledovi pračloveka na Olševi. Danes zvečer ob 18. se vrši v univerzitetni zbornici predavanje prof. Brodarja o »Sledovih pračloveka na Olševi.« G. predavatelj je lanko leto našel, kot smo že poročali v jami Potočka ziallaka na Olševi s s dove o pračloveku, ki so takol vzbudili zanimanje tudi v tujini. Te najdbe obsejajo v prvi vrsti iz kosti volinskega medveda, od katerih kažejo nekatere sledove slovaškega delovanja; nekatere druge kosti kažejo sledove bolezni, na katerih so živali bolj hlahe itd. Na podlagi teh najdb se usvajajo zelo zanimivi zaključki, važni v raznih oziirih. Predavanje se vrši pod okriljem »Geografskega društva«. Vstop prost.

* Ekvelibrist brez desne roke, ki piše z levico pesmi. Včeraj je posetil našo redakcijo istrski begunec invalid Pinčič Niko. Naučil je tako izvrstno voziti kolo, da nosi na glavi železno ploščo, težko 35 kg. Prapotoval je glavna mesta Jugoslavije in namerava iti tudi na Madžarsko. Včeraj je prispel iz Celja v Ljubljano in se misli orodkirati po naših sportnih igriščih s svojim tečnikom in nevarnim sportom. Zanimivo je, da se je Pinčič naučil levo pisati z levo roko. Ima tudi pesniški talent ter piše pesmi-mice o svoji Istri, ki jih objavlja po raznih hrvatskih listih. Kdor ga želi podpreti, naj svoj dar pošlje ali prinese v upravo našega lista. Invalid, ki je tudi brez levega očesa, prodaja razglednice s svojo sliko in je hvaležen vsakemu, kdor razglednico kupi.

* Prireditev Podmladka Radečega križa na 1. državni gimnaziji je včeraj popoldne slajano uspela. Brieuxjeva drama »Rdeči telarj« je v režiji g. Lipaha popolnoma uspela in sega visoko nad nivoju podobnih diletanških prireditev. Opozorjamo občinstvo da dilaki ponove igro še jutri zvečer in je vstopnic še dovolj na razpolago. Podrobnije poročilo objavimo pozneje.

* Seja pripravljalnega odbora za sprejem Vinohradskega Hlahola bo v petek ob 18. v Glasbeni Matici. — P.

* Pri javni borzi dela v Ljubljani je iskalo od 5. do 11. t. m. dela 1053 moških in 399 žensk. Prostim mest je bilo 188 moških in 116 žensk. Posredovani se je izvršilo za 141 moških in 117 žensk. Odpotovalo je 7 moških in 1 ženska, odpadlo je 8 brezposelnih moških.

* Pretep na ulici. Ko se je vračal delavec M. Sorli iz Lasanove gostilne v Vodmatcu, ga je nenadoma napadel na ulici mesarski pomočnik France Š. Krepki mesar, ki je imel na Sorlija piko že v gostilni, je svojo žrtve podri na tla in prišel Š. svuati z nogami v život. Obenem mu je opraskal obraz. Š. je prikladal stražnika, ki je nasilneža odgnal in ga legitimiral. Napadalec se bo moral zaradi svoje nasilnosti zagovarjati na sodišču.

* Okradena v trgovini. Manica Kovač, iz Celja, ki se je mudila te dni po opravkih v Ljubljani, je postala tu žrtve neznanega, drznega tatu. Kovačeva je stopila dopoldne v neko trgovino v Prešernovi ulici, kjer je odložila svojo torbico na mizo. Medtem, ko je sama ogledovala razno robo, pa je stegnil roko po torbici tat in popolnoma neopazeno izginil. V torbici je imela Kovačeva okrog 140 Din gotovine in razne malenkosti. Tatvine je osumljen neznan, okrog 25 leten kmečko opravljen mladenič.

Najboljše in najcenejše si nabavite vsa moška, fantovska in dečja oblačila v trgovini konfekcijske industrije

Josip Ivančič,
Ljubljana,
Dunajska cesta št. 7.

Lašni izdelki. Cene brezkonkurenčne.

PRIDE! PRIDE!
»EROTIKON«
drama trpeče hubeznih mladega dekleta.
V glavni vlogi Ita Rina — Ida Kravanja
Kino »Ljubljanski dvor.«

Potenja, solnčarice in peg Vas obvaruje

Originalni NIGGEROL
(Patent št. 5922).

Kožo vam naredi gladko in enakomerno bakreno zagorelo.

Drogerija GREGORIČ,
Ljubljana, Prešernova 5.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«
DANES!
Kdor se hoče bradko izločiti in prisrečno nasmejati, si naj ogleda film:
Sally, hči cirkusa
Trnjeva pot osirotega otroka.
Predstave ob 4., 7/8, 9/8 in 9. uri.
Telefon 2730.
Ne zamudite! Ne zamudite!

* Razne tatvine. Te dni se je splazil v stanovanje Marije L. na Tržaški cesti neki tat, ki je ukradel iz predala 1500 Din vredno zlato ovratno verižico. Pred nekaj dnevi je bila Francu Žitniku iz garderobe »Primorja« ukradena temnorjava listnina, v kateri je imel 400 Din gotovine in več raznih legitimacij.

* Pobegeli učenec. 15 letni dijak III. gimnazijskega razreda v Ljubljani Ciril Jančar je že pred tedni pobegnil od svojih roditeljev v Ljubljani. Kam je dečko pobegnil je popolnoma neznan.

* Foto-Staut, Kolodvorska 18, fotografira po nižnjih cenah vse mal.

* Zadruga urarjev in zlatarjev poroča, da bodo trgovine odprte samo na binkoštno nedeljo dopoldne.

* Primarij dr. Demšar se je preselil v Selenburgovo ulico št. 4.

* Našega priljubljenega znanega opernega pevca Ljubiše Iličiča slike se dobe v ateleju Staut v serijah ali posamezno.

* Majski sestanek Društva zobnih zdravnikov bo v petek 17. t. m. ob 20. v stranski sobi restavracije »Emone«. Dr. J. Tavčar bo demonstriral Jocket-krono kot najboljši nadomestilo sprednjih zob v danih primerih.

Iz Celja

Celjska redakcija »Jutra« ima telefon številko 190, ponoči v nujnih zadevah št. 191.

* SPD Savinjska podružnica Celje. Izredni občni zbor za 14. t. m. je odpadel, ker so vsi prejšnji odborniki preklicali svojo demisijo. Zadoštilo se je s tem splošni želji, naj bo v društvu sloga. Dobil je tudi blaginjak zaslužen absolutorij.

* Osrednje društvo nižjih poštinih in brozofajnih uslužbencev, krajevna skupina Celje, priredi 16. junija običajno tombolo na Dečkovem trgu.

* Umri je v celjski javni bolnici 58 letni dinar Franc Slemenšek iz Škofije vasi pri Celju.

* Tragična smrt trgovca Spelserja iz Hrastnika. Kakor smo že poročali se je v Hrastniku iz neznanega vzroka ustrelil priljubljeni hrastniški trgovec Anton Spelser. Trgovca Spelserja so prepeljali z rešilnim avtomobilom v celjsko bolnico, kjer so ga operirali. Včeraj 15. t. m. pa je simpatični trgovec hudi rani podlegel v tukajšnji bolnici, star šele 34 let.

Hmeljarii!

Mrčes se že pojavlja na hmelju. Ugo-nobite ga najsigurneje z kvasijo raztopino. Točno navodilo za pripravo te raztopine, kvasija les in mazilno milo dobite stalno v drogeriji »Sanitas«, Celje.

Iz Maribora

Mariborska redakcija »Jutra« ima telefon številko 440.

* Zadnje gostovanje gosp. Neraliča v mariborskem gledališču se vrši na binkoštno soboto zvečer v Nedbalovi melodijozni opereti »Poljska kric«.

* Redno glavno cepljenje. Obvezno brezplačno cepljenje proti kozam (osepnice) za vse prebivalce mesta Maribora, ki še niso bili cepljeni in so stari nad 3 mesece, se bo vršilo od 21. do 25. maja vsak dan od 9. do 11. na mestnem fizikatu v novozgrajeni občinski hiši, Franciškanska ulica št. 8-I. Starši nad 3 mesece starih otrok se opozarjajo na člen 3 zakona o obveznem in prisilnem cepljenju zoper koze, po katerem se kaznuje opustitev cepljenja z globo do 250 Din ali z zaporom do 6 tednov.

* Desetletnica preustroja slovenskega šolstva v mariborski oblasti. Na pobudo učiteljskega društva za Maribor in bližnjo okolico ter v zvezi z odsekom meščanske šolskega učiteljskega v Mariboru, se bo vršila v soboto, 18. t. m. ob 10. dop. v veliki dvorani Narodnega doma slovena proslava desetletnice preustroja slovenskega šolstva v mariborski oblasti in sicer po sledečem dnevnem redu: 1.) Otvoritev (O. ravnatelj meščanske šole Drago Humeč). 2.) Slavnostni govor. (Šolski upravitelj Anton Hren). 3.) Govori zastopnikov oblasti. 4.) Govori zastopnikov društev. 5.) Sklep. Gospod ravnatelj Drago Humeč je izdal za to zanimivo obletnico tudi posebno knjigo z naslovom: 1919-1929. Deset let državne slovenske osnovne in meščanske šole v Mariboru.

* Zvišane kanalske pristojbine. Sklep o povišanju pristojbin za priklon na cestne kanale od dosežanih 40, 45, in 50 Din na 66, 110 in 130 Din, je na ogled pri mestnem gradbenem uradu in v mestni posveovalnici do 23. maja.

* Stavka v Derwuschegovi opekarni končana. Kakor je »Jutra« že poročalo, je bilo delavstvo v Derwuschegove opekarni v Lajterspergu radi slabih plač od 8. t. m. v stavki. V torko se je vršila pri Inspekciji dela v Mariboru ponovno pocijanja, ki so trajala od 2. do 8. zvečer. Rezultat je bil za delavstvo povolen. Sklenjena je bila namreč kolektivna pogodba, s katero se ureljajo službeni in plačilni odnosi med podjetjem in delavstvom. Dosedanji prejemki delavstva so po tej pogodbi zvišani od 8 do 16 odstotkov. Pogodbo so podpisali za podjetje tovarnar g. Fran

Michele Zévacov

125

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Med tem, ko je bil Pardaillan v dvorani, je pritlikavec zunaj gineval od skrbi, in z roko na vzmeti, ki je odpirala nevidna vrata, čakal dogovorjenega znamenja, da odpre svojemu novemu prijatelju in mu zagotovi umik.

Ko je Pardaillan trikrat udaril po zidu, je pritlikavec naglo odprl ter sprejel zmagovitega viteza s hrupnim veseljem.

»Bal sem se, da vas ne bom več videl živega,« je dejal, ko se je nekoliko pomiril.

»Kakopak!« je z nasmeškom odvrnil Pardaillan. »Pretrdo kožo imam, ni mi tako lahko priti do živega.«

»Upam, da zdaj odideva?« je vprašal Chico, tresoč se od strahu, da si ne bi Francoz spet česa umislil.

V njegovo veliko zadovoljstvo je Pardaillan odvrnil:

»Menda, bogme! Ta kraj je morda pripravnost skrivališče za močne strahove, toda zame in za pošteniake, kakršen si ti, je pre-malo vabljivo, da bi naju morali s silo poditi iz njega. Pojdiva!«

Solnce je baš v najlepšem sijaju vzhajalo izza obzorja, ko sta stopila Pardaillan in njegov mali prijatelj Chico v gostino »Pri stolpu«.

Okoli velikega ognjišča, na katerem je že gorelo in prasketalo, je stara gospodinja Barbara godrnjala na mlade gospodinjke, ki hočejo delati vse po svoji glavi in ki, čeprav so šle zvečer zadnje spat, zjutraj prve vstajajo ter delajo pametnim ljudem napoto.

In res je bila mala Juana prva prihitela iz svoje spalnice, v kateri ni bila našla zaželenega počitka.

Bleda je bila ubožica in njene temno obrobljene, od vročice žarke oči so pričale o silni utrujenosti... ali pa o tem, da je prelila mnogo solz. A naj je bila še tako utrujena, vznemirjena in potrtja, koketnost je vendar ni bila zapustila. V svoji najlepši obleki, skrbno počesana in obuta, je hodila po gostilni ter neprestano oprezala proti vratom, kakor bi nekoga pričakovala.

Ona je bila prva, ki je zagledala Pardaillana in Chico. Še tisti mah so se njene trpko stisnjene ustnice razcevele v granaten smehljaj, blede lice ji je zardele in njene oči so se zableščale lepše ko kdaj.

Zagledala ju je, a kakor nalašč je prav tisti trenutek opazila zarikarnost neke strežajke ter jo jela na vse pretege oštevati. Šele ko se ji je zdelo, da je francoski gospod že dovolj dolgo čakal, je Juana blagovolila vzeti njegovo navzočnost na znanje. Z vzklikom hlinjenega presenečenja se je obrnila k njemu:

»O, gospod vitez!« je dejala. »Ali veste, da sta vaša prijatelja don Cesar in don Cervantes že vsa v skrbeh za vas?«

»Prav,« je odvrnil Pardaillan, »takoju pojdem pomirit.«

A čudno, Juana, ki je še nekaj ur poprej tako milo prigovarjala Chicu, naj reši viteza, ni privoščila pritlikavcu niti besede. Bilo je, kakor da ga ne vidi. O pač, ozrla se je nanj. A njen pogled je bil vse preje nego prijazen.

Ubogi Chico, ki se je vso pot veselil na znake njene hvaležnosti, je kar okamenel.

»Kaj sem ti storil?« je pomislil ves nesrečen. »Kaj ji je?«

»Ali pojdete takoj počivat, senjor?« je vprašala Juana, ne da bi se delj menila za pritlikavca. »Morda vam smem prej s čim postreči?«

»Juana, dragica, najprej bi si rad privezal dušo. Ukažite, naj mi prinese kako malenkost, recimo, kos pastete in dve steklenici francoskega vina.«

»Postregla vam bom sama,« je rekla Juana.

»Zelo hvaležen sem vam za to čast, zato dete! A dajte, pogledite tudi, ali moja prijateljica spita; če čujeta, pomirite ju zastran mene.«

»Tako, senjor!«

Vsa srečna in živahna je planila po stopnicah.

Ko je Juana izginila, se je Pardaillan obrnil k Chicu. Videl je nemo vprašanje v njegovih očeh ter se svetlo in veselo zasmejal.

»Ne gre ti v glavo, ubožec, jeli?« je dejal. »To je znamenje, da ne poznaš žensk!«

»Kaj sem ji neki storil?« je zamrmral pritlikavec, čegar osuplost je naraščala od trenutka do trenutka.

Pardaillan je skomignil z rameni:

»Rešil si me, to je tisto, kar si ji storil.«

»Prav zato!«

In ko ga je pritlikavec debelo pogledal, se je iznova zasmejal.

»Ne beli si glave,« je dejal. »Vedi samo, da te ljubi.«

»Oh,« je nejeverno dejal Chico, »niti besedice mi ni privoščila. Pogledala me je, kakor bi me hotela prebosti.«

»Baš zato ti pravim, da te ljubi.«

Pritlikavec je trpko zmaljal z glavo. Pardaillanu se je kar zasmejal.

»Poslušaj,« je dejal, »in umej me, če moreš. Juana je zadovoljna, da me vidi živega...«

»Nu evo...«

»A nate je strašno huda.«

»Zakaj? Saj sem jo v vsem ubogal.«

Birmanska darila
v veliki izbiri po znižani ceni
L. VILHAR, urar, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 36

Modni kampani
Spartni ševstvi
za žensko obleko
za žensko obleko
za žensko obleko
R. MIKLAUC
4-Pril. Škotske, Ljubljana

NEČISTO KRI

Katar v želodcu in nervoznost
lečijo „Sigmargyl“ pastilje

Najnovejša in najboljša iznajdba francoskega učenjaka DR. POMARET-a — Pariz. Po četrti škatli (180 pastilj) postane kri čista; želodec je gotovo izlečen, a nervoznost se zelo zmanjša. Kdor dosedaj ni poskusil, naj poskusi, pa se bo po prvi škatli uveril o vrednosti tega leka.

Odobreno z rešenjem Ministarstva Narodnog Zdravlja Nr. 43367. Navodila pošlje proti vpošiljavi 2-din. znamke: JOSIP PANTIĆ, BEOGRAD Kraljice Natalije 5 (v dvorišču)

Opozorilo!

Vsled slabo ponarejenih kemikalij Vaš razmnoževalec Opalograph može in daje umazane in nejasne odtise. Prinesite aparat k meni, da ga Vam zopet uredim, in to brezplačno. Za dobro delovanje aparata jamčim, ako boste kupovali Preservat in Fixat z varstveno znamko Globus pri

Lud. Baraža, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6
Glavna zaloga in samoprodaja original Opalographa.

Profesorska zbor obah državnih učiteljskih v Ljubljani javljata pretno vest, da se je njun ljubljani član, gospod

profesor dr. Fran Čibej

dne 15. maja 1929 po kratki bolezni preselil v boljše življenje.

Zavoda izgublja v njem odličnega pedagoga — proforski zbor zvestega tovariša — mladina pa blagohotnega vzgojitelja.

V Ljubljani, dne 15. maja 1929.

KRAPINSKE TOPLICE

poleg Zagreba ozdravijo s sigurnim uspehom protin, ishlas, revmo, ženske bolezni itd. 42° C naravne toplote in blatne kopele. V pred- in posezoni znatni popusti ter naročilo 20 dnevne kure za ceno 1280 Din (stanovanje, hrana, kopele in pristojbine). Reden promet z avtobusi, ves komfort, izvrstna oskrba, cene zmerno. Početek sezone 16. aprila. Zahtevajte prospekte! 85-a

Kupim 6501
dve hiši v mestu od 100.000 do 300.000 Din.

Prodam
dve dobro vpeljani gostilni in špe-
cejijsko trgovino, eventuelno dam
tudi v najem.

Poizve se v Sp. Šiški, Kobariška cesta 4.

**Gradbeni odsek Sokol-
skega društva v Črnomlju
razpisuje dobavo
mizarskih
del**

za približno:
35 do 40 oken in vrat različnih dimenzij,
250 m² ladijskega poda,
300 m² navadnega poda.

Resni reflektanti dobijo vsa potrebna navodila in načrte na upogled pri gradbenem odseku sokolskega društva v Črnomlju. Sokolski dom silahko ogledajo vsak dan in na podlagi ogleda napravijo oferto, ki jo je vložiti pri društvu najpozneje do 5. julija t. l.

Gradbeni odsek Sokolskega društva v Črnomlju.

**Kupujte pri tvrdkah, ki
inserirajo v „Jutru“**

Najboljši in najekonomičnejši
elektromotorji

iz znanih čeških tovarn
Škodovi Zavodi v Plzinju
se nahajajo v velikosti 1/4 do
30 k. s. stalno v naši zalogi v
Ljubljani. — Obrnite se na:

Zastopstvo Škodovih Zavodov
Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.
Telefon 2966. 97

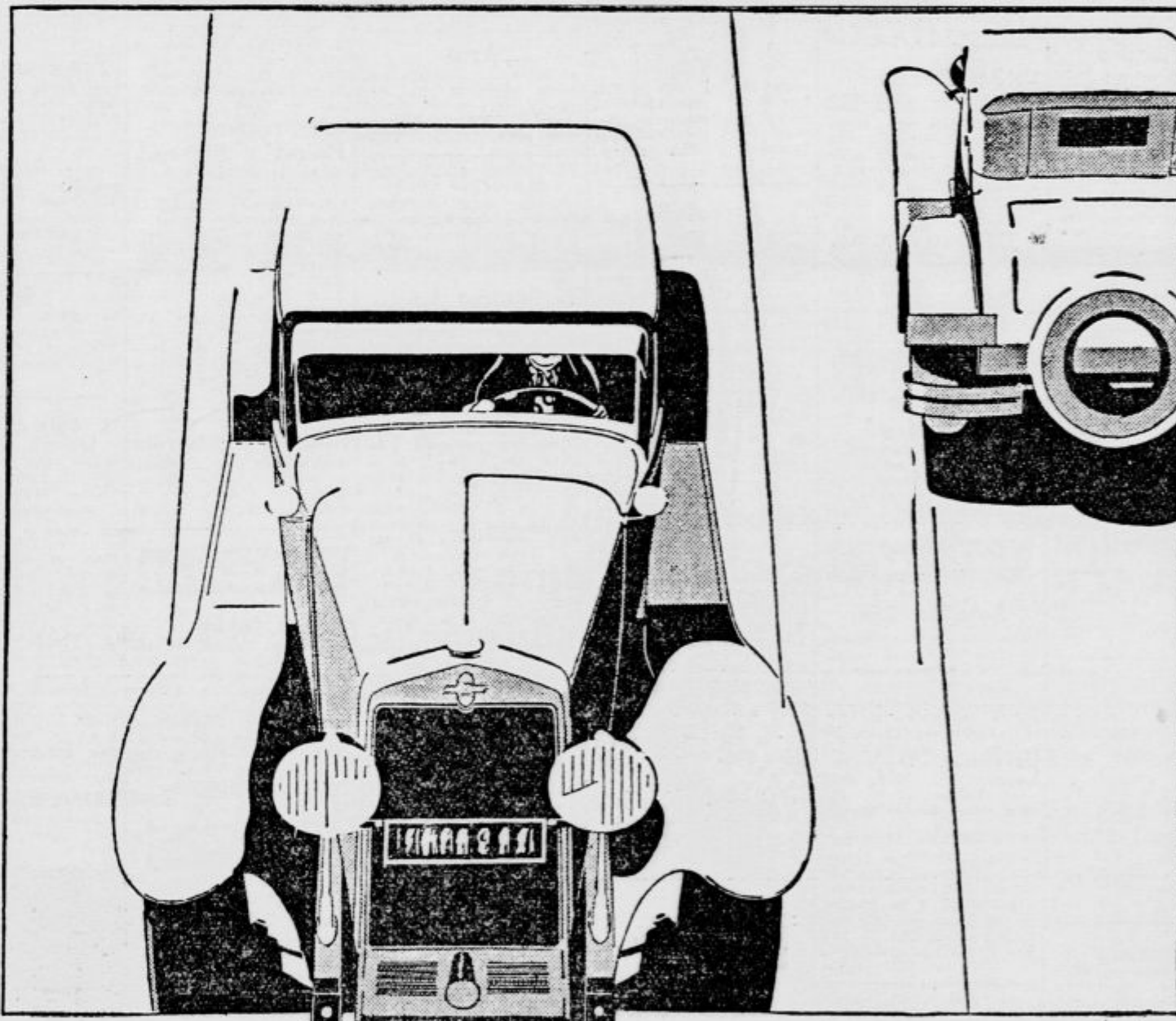

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozilov od preprostega do najfinišnega, in igraški vozički v zalogi. Več znamk tika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozilov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Krajevne razglednice

po najnovejših fotografijah, izdelane v vzornem bakrotisku po najnižji ceni dobavljamo takoj. Zahtevajte vzorce in proračun na oglasni oddelek »Jutra« pod »Razglednice«.

**Lastniki novih Chevrolet-vozov
zelo cenijo njih šestcilindrski motor**

Lastniki novih Chevrolet-vozov v največjem soglasju hvalijo čudovito izdelavo teh imenitnih šestcilindrskih voz, ki pa imajo ceno štiricilindrskih voz.

Ne samo izkušeni motorist, temveč tudi oni, ki so si izbrali Chevrolet Six, soglasno potrjujejo, da ta šestcilindrski motor izbornu deluje, in da je kos vsem težkočam in zahtevam, katerikoli cest.

Ta hvala je nagrada za žrtve, ki jih je doprinesel General Motors pri preureditvi

Chevroleta v šestcilindrski voz, ne da bi mu pri tem nakupno ceno povišali.

Večja sila — 90 km na uro in še več — brezhibno startanje, olajšave pri vožnjah navkreber, kar dela vožnjo prijetno tudi po največjih strminah, vse to so posledice te preureditve.

Polnovrednost svojega voza zamorete šele tedaj oceniti, ko sami krmarite takšen voz.

Obrnite se do najbližjega zastopnika Chevroleta, ki bo z Vami napravil poskusno vožnjo! Toda predno nastopite poskusno vožnjo, oglejte si ob priliki še različne tipe Chevroleta, ki so razstavljeni v prodajalni Chevroletovega zastopnika. Potem boste tudi Vi soglašali z mnenjem strokovnjakov, da spada novi Chevrolet v razred »de luxe« avtomobilov.

CHEVROLET SIX

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE
CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI VOZovi — G. M. C. TOVORNI VOZovi
KAROŠERIJE FISHERA

PROIZVODI GENERAL MOTORS A

SVETOVNO ZNANE TVORNICE
BSA
BIRMINGHAM

najnovejši in tehnični izpopolnjeni motocikli vseh tip letnika 1929 dospeli. • Reflektanti oglejte si veliko zalogo! • Zahtevajte prospekte! • Prodaja na 12 obrokov! • Prodaja pnevmat. Reithofer Dunlop Cord z 10% popustom za vozače BSA motorjev. • Znatni popusti pri olju Castrol in Vacuum Mobiloil. • Promptni plačniki dobe znaten popust!

Zastopstvo „BSA motorcykles“ Maribor,
Trg Svobode 6 4213 a